

Apríl 1976

31

Fréttabréf

Kjararannsóknarnefndar

Kjararannsóknarnefnd
Skólavörðustíg 12
Símar 21775 og 21776

F R É T T A B R É F

31

Kjararannsóknarnefnd er þannig
skipuð í apríl 1976.

Eðvarð Sigurðsson

Guðmundur H. Garðarsson

Haukur Björnsson

Júlíus K. Valdimarsson

Ólafur Jónsson (formaður)

Snorri Jónsson

Efnisyfirlit:	Bls.
1. Tímakaup og vinnutími verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni á 4. ársfjórðungi 1975.	3
2. Tölur um tímakaup og vinnutíma verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni á 4. ársfjórðungi 1975 og ársmeðaltöl ársins 1975.	7
3. Tímakaup verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1963 - 1975, verðlagsvísitölur og vísitölur kaupmáttar.	15
4. Skráð atvinnuleysi á Íslandi 1972 - 1976 flokkað eftir kjördæmum.	27
5. Mánaðarupphæðir nokkurra lífeyristryggingabóta almennatrygginga og kaupmáttur þeirra 1962 - 1975.	29
6. Kjarasamningur ASÍ og atvinnurekenda 28. febr. 1976.	38
7. Verkföll og verkbönn 1960 - mars 1976.	41
Línurit:	
1.1 Hlutfallsleg skipting vinnutíma verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni á 4. ársfjórðungi 1966 - 1975.	5
1.2 Ársfjórðungsmeðaltöl fyrir vikulegan fjölda vinnustunda verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1974 - 1975.	6
3.1 Greitt tímakaup verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1963 - 1975.	20
3.2 Meðaltímakaup verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1963 - 1975.	21
3.3 Kaupmáttur tímakaups verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1972 - 1975 m. v. vísitölu framfærslukostnaðar.	25
3.4 Kaupmáttur greidds tímakaups verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1972 - 1975 m. v. vísitölu vöru og þjónustu.	26
5.1 Kaupmáttur nokkurra lífeyristryggingabóta almennatrygginga 1972 - 1975 m. v. vísitölu framfærslukostn.	34
5.2 Kaupmáttur nokkurra lífeyristryggingabóta almennatrygginga 1972 - 1975 m. v. vísitölu vöru og þjónustu.	35
5.3 Kaupmáttur nokkurra lífeyristryggingabóta almennatrygginga 1964 - 1975 m. v. vísitölu framfærslukostn.	36
5.4 Kaupmáttur nokkurra lífeyristryggingabóta almennatrygginga 1964 - 1975 m. v. vísitölu vöru og þjónustu.	37

Tímakaup og vinnutími verkafólks
og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni á 4. ársfjórðungi 1975.

Á tímabilinu 4. ársfj. 1974 til 4. ársfj. 1975 hækkaði texta kaup verkamanna sex sinnum:

- 1) 1. október 1974 samkvæmt lögum um 3500 kr. á mánuði fyrir dagvinnu eða samanvegið um 9,4%.
- 2) 1. desember 1974 3% grunnkaupshækkun samkvæmt samningum frá 26. febrúar 1974 eða 2,7% að meðaltali.
- 3) 1. mars 1975 um 4900 kr. á mánuði fyrir dagvinnu í samræmi við bráðabirgðasamkomulag ASÍ og atvinnurekenda frá 26. mars 1975 eða samanvegið um 11,7%.
- 4) 13. júní 1975 um 5300 kr. á mánuði fyrir dagvinnu samkvæmt samningi ASÍ og atvinnurekenda þann dag eða samanvegið um 11,3%.
- 5) 1. október 1975 um 2100 kr. á mánuði fyrir dagvinnu samkvæmt samningi ASÍ og atvinnurekenda 13. júní 1975 eða samanvegið um 4%.
- 6) 1. desember 1975 um 0,6% vegna verðlagsuppbótar.

Samanvegið hefur texta kaup verkamanna hækkað um 31,9% frá 4. ársfj. 1974 til 4. ársfj. 1975. Á sama tíma hækkar greitt tímakaup verkamanna í dagvinnu úr kr. 300,37 í kr. 384,38 eða um 28,0% samkvæmt úrtaksathugun Kjararannsóknarnefndar. Meðaltímakaup verkamanna hefur hækkað heldur minna eða úr 349,84 kr. í kr. 442,15 eða um 26,4% samkvæmt sömu athugun. Af því má sjá, að yfirvinna var aðeins minni á 4. ársfj. 1975 heldur en á sama ársfj. 1974.

Töflur 1.1 til 1.3 sýna hlutfallslega skiptingu vinnutíma verkafólks og iðnaðarmanna á 4. ársfj. 1966 - 1975. Af töflunum má sjá að hlutur dagvinnu í vinnutíma er svipaður á 4. ársfj. 1975 og á sama tíma 1974.

Tafla 1.1

Hlutfallsleg skipting vinnutíma
verkamanna á 4. ársfjórðungi
1966 - 1975.

	<u>Dvt.</u>	<u>Evt.</u>	<u>Nvt.</u>
	%	%	%
4. ársfj. 1966	75,8	13,8	10,4
4. " 1967	77,7	12,6	9,7
4. " 1968	79,4	11,1	9,5
4. " 1969	79,7	11,4	8,9
4. " 1970	78,9	11,8	9,3
4. " 1971	78,3	12,4	9,3
4. " 1972	75,1	12,6	12,3
4. " 1973	70,1	13,8	16,1
4. " 1974	73,3	13,1	13,6
4. " 1975	73,5	13,8	12,7

Athygli skal vakin á því, að við samanburð á tölum 1972 og síðar við tölur fyrir árið 1972 verður að taka tillit til dagvinnutímastyttingarinnar í ársbyrjun 1972. Þannig þarf ekki að vera um lengingu heildarvinnutímans að ræða 1972 miðað við 1971, þótt dagvinnuhlutfallið minnki 1972 í samanburði við 1971, þar sem 1972 er 40 stunda dagvinnuvika í stað 44 1971.

Tafla 1.2

Hlutfallsleg skipting vinnutíma
verkakvanna á 4. ársfjórðungi
1966 - 1975.

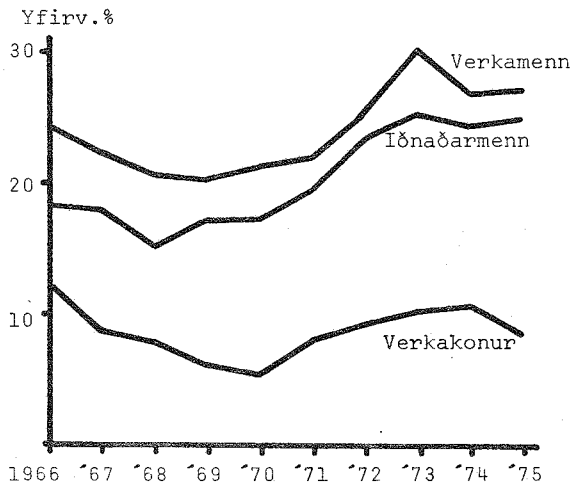
	<u>Dvt.</u>	<u>Evt.</u>	<u>Nvt.</u>
	%	%	%
4. ársfj. 1966	88,1	6,5	5,4
4. " 1967	91,2	4,9	3,9
4. " 1968	92,0	3,9	4,1
4. " 1969	93,9	2,9	3,2
4. " 1970	94,4	3,0	2,6
4. " 1971	92,1	4,2	3,7
4. " 1972	90,7	5,1	4,2
4. " 1973	89,9	4,6	5,5
4. " 1974	89,4	4,5	6,1
4. " 1975	91,9	4,6	3,5

Tafla 1.3

Hlutfallsleg skipting vinnutíma
iðnaðarmanna á 4. ársfjórðungi
1966 - 1975.

	<u>Dvt.</u>	<u>Evt.</u>	<u>Nvt.</u>
	%	%	%
4. ársfj. 1966	81,7	11,0	7,3
4. " 1967	82,0	9,7	8,3
4. " 1968	85,1	8,5	6,4
4. " 1969	82,9	10,0	7,1
4. " 1970	83,0	9,3	7,7
4. " 1971	80,7	10,5	8,8
4. " 1972	76,8	11,9	11,3
4. " 1973	75,1	12,2	12,7
4. " 1974	75,9	11,2	12,9
4. " 1975	75,5	11,2	13,3

Línurit 1.1 Hlutfallsleg skipting vinnutíma verka-
fólks og iðnaðarmanna á 4.ársfj. 1966-1975.

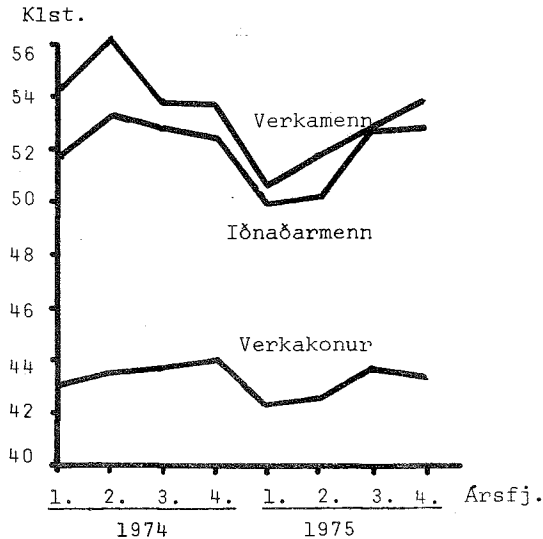
Á línuriti 1.1 er sýnt á myndrænan hátt hvernig þróunin í skiptingu vinnutímans milli dagvinnu og yfirvinnu hefur verið á 4. ársfj. undanfarin ár. Lóðrétti ás myndarinnar sýnir hlutfall yfirvinnu af heildarvinnutímanum en lárétti ásinn 4. ársfj. á tímabilinu 1966 - 1975.

Tafla 1.4 Ársfjórðungs- og ársmeðaltöl fyrir vikulegan fjölda vinnustunda verkafólks og iðnaðarmanna 1974 - 1975.

Vog	Verka- menn	Verka- konur	Iðnaðar- menn	Verka- og iðnaðarm.
1. ársfj. 1974	48,7	17,2	34,1	100
2. " 1974	54,3	43,0	51,8	51,5
3. " 1974	56,3	43,5	53,3	53,1
4. " 1974	53,8	43,7	52,8	51,7
Ársmeðaltal	53,7	44,1	52,4	51,6
1. ársfj. 1975	54,5	43,5	52,6	52,0
2. " 1975	50,7	42,3	49,8	48,9
3. " 1975	51,8	42,6	51,4	50,1
4. " 1975	52,8	43,6	52,8	51,2
Ársmeðaltal	53,7	43,7	52,7	51,6
	52,3	43,1	51,7	50,5

Á töflu 1.4 eru sýnd meðaltöl fyrir vikulegan greiddan vinnutíma verkafólks og iðnaðarmanna, sem er í fullri atvinnu, mældan í klst.. Slíkar mælingar hófust í ársbyrjun 1974, og ná eingöngu til þeirra, sem unnu í dagvinnu 400 klst. eða fleiri í ársfj.

Línurit 1.2 Ársfjórðungsmeðaltöl fyrir vikulegan fjölda
vinnustunda verkafólks og iðnaðarmanna
1974 - 1975.

Vegna samanburðar eru þær tölur, sem fram koma í könnun nefndarinnar umreiknaðar miðað við það, að unnar séu 40 klst. í dagvinnu á viku.

Á línuriti 1.2 er sýnt á myndrænan hátt hver þróunin hefur verið í lengd vinnutíma verkafólks og iðnaðarmanna ársfjórðungslega á árunum 1974 og 1975. Lóðrétti ás myndarinnar sýnir vinnutímann þ. e. samanlagðan fjölda dagvinnu- og yfirvinnutíma en lárétti ás myndarinnar sýnir ársfjórðunga á árunum 1974 og 1975.

Sjá má af töflu 1.4 og línuriti 1.2, að vinnutími verkamanna er á 4. ársfjórðungi 1975 sá sami og á sama ársfjórðungi 1974 og 0,9 klst. lengri en á 3. ársfjórðungi 1975. Vinnutími verkakvenna er 0,4 klst. styttri en á sama ársfjórðungi 1974, en 0,1 klst. lengri en á 3. ársfjórðungi 1975. Vinnutími iðnaðarmanna er 0,3 klst. lengri á 4. ársfjórðungi 1975, en á sama ársfjórðungi 1974 og 0,1 klst. styttri en á 3. ársfjórðungi 1975. Samanvegið er vinnutími verkafólks og iðnaðarmanna sá sami á 4. ársfjórðungi 1974 og 1975, en 0,4 klst. lengri á 4. ársfjórðungi 1975 heldur en á 3. ársfjórðungi 1975.

Samnvegið hefur vinnutími verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni verið að meðaltali 1,5 klst. styttri 1975 heldur en 1974, samkvæmt úrtaksathugun Kjararannsóknarnefndar.

Tafla 2.1

Tímakaupstafla - 4. ársfj. 1975.

Verkamenn

	Heildar-	Vog	Tímak. Helgid.		Eftirv.	Naturv.	Meðal-
	vinnust.		í dagv.	álag	álag	álag	tímak.
	pús.		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
<u>Alm. verkamannav.</u>							
Fiskvinna	94	6	362,86	12,70	24,25	40,79	440,60
Hafnarvinna	143	19	355,67	9,43	23,20	34,04	422,34
Pakkhúsvinna	23	7	367,19	13,22	19,38	21,22	421,01
Lyftaravinna	38	2	358,21	11,74	20,11	31,51	421,57
Byggingarvinna	70	25	402,69	9,11	28,30	28,60	468,70
Afgreiðslustörf	15	11	405,44	12,40	17,70	23,94	459,48
Bæjarvinna	126	11	349,97	10,38	23,34	25,49	409,18
Verksmiðjuvinna	108	10	371,70	9,44	19,59	30,81	431,54
Slippvinna	24	2	403,27	13,70	28,26	24,10	469,33
Ýmis alm. vinna	34	7	362,68	10,71	18,39	42,26	434,04
Vegið meðaltal	675	100	376,61	10,46	23,02	30,14	440,23
<u>Aðstoð v/fagvinnu</u>							
Málsmíðar	15	35	409,63	14,66	23,21	25,35	472,85
Trésmíðar	21	38	409,96	14,70	27,19	21,24	473,09
Bifr.sm.og viðg.	10	27	410,84	11,75	27,16	50,23	499,98
Vegið meðaltal	46	100	410,08	13,89	25,79	30,51	480,27
<u>Vélstjórn</u>							
Bílstjórar	146	80	391,30	10,98	21,98	55,79	480,05
Ýtu- og kranastj.	30	20	420,72	12,45	33,63	60,05	526,85
Vegið meðaltal	176	100	397,18	11,27	24,31	56,64	489,40
<u>Samangeigið</u>							
Alm. verkamannav.	675	71	376,61	10,46	23,02	30,14	440,23
Aðstoð v/fagvinnu	46	14	410,08	13,89	25,79	30,51	480,27
Vélstjórn	176	15	397,18	11,27	24,31	56,64	489,40
	897	100	384,38	11,06	23,60	34,17	453,21

Tafla 2.2

Vinnutímatafla - 4. ársfj. 1975.

Verkamenn

	<u>Vog</u>	<u>Dvt.</u>	<u>Evt.</u>	<u>Nvt.</u>	<u>Meðalt. vinnust.</u>
	1.	2.	3.	4.	5.
<u>Alm. verkamannav.</u>					
Fiskvinna	6	40,0	8,0	8,7	56,7
Hafnarvinna	19	40,0	8,1	5,7	53,8
Pakkhúsvinna	7	40,0	6,2	3,3	49,5
Lyftaravinna	2	40,0	5,7	3,0	48,7
Byggingarvinna	25	40,0	9,4	5,8	55,2
Afgreiðslustörf	11	40,0	5,2	6,1	51,3
Bæjarvinna	11	40,0	8,8	5,6	54,4
Verksmiðjuvinna	10	40,0	5,9	5,1	51,0
Slippvinna	2	40,0	8,2	4,5	52,7
Ýmis alm. vinna	7	40,0	5,6	8,0	53,6
Vegið meðaltal	100	40,0	7,6	5,8	53,4
<u>Aðstoð v/fagvinnu</u>					
Málmsmiðar	35	40,0	6,3	3,4	49,7
Trésmiðar	38	40,0	8,3	2,7	51,0
Bífr.sm.og viðg.	27	40,0	6,5	6,3	52,8
Vegið meðaltal	100	40,0	7,1	3,9	51,0
<u>Vélstjórn</u>					
Bílstjórar	80	40,0	5,9	10,4	56,3
Ýtu- og kranastj.	20	40,0	9,7	12,1	61,8
Vegið meðaltal	100	40,0	6,7	10,7	57,4
<u>Samanvegið</u>					
Alm. verkamannav.	71	40,0	7,6	5,8	53,4
Aðstoð v/fagvinnu	14	40,0	7,1	3,9	51,0
Vélstjórn	15	40,0	6,7	10,7	57,4
	100	40,0	7,4	6,3	53,7

Tafla 2.3

Tímakaupstafla - 4. ársfj. 1975.

Iðnaðarmenn

	Heildar-	Tímak.		Helgid.	Eftirv.	Meðal-	
	vinnust.	Vog	í dagv.	álag	álag	álag	tímak.
	bús.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
<u>Tímavinna</u>							
Skipasm. og viðg.	14	3	477,75	18,34	32,06	13,73	541,88
Málmsmíðar	81	25	490,79	15,78	29,10	48,83	584,50
Trésmíðar	68	10	502,70	17,54	34,28	44,10	598,62
Húsgagnagerð	17	16	506,14	17,85	34,28	16,82	575,09
Flugvirkjun *	12	2	716,14	28,55	16,89	76,36	837,94
Bifr.sm. og viðg.	31	17	533,08	19,29	25,47	50,04	627,88
Rafvirkjun	27	10	562,26	20,07	34,88	42,91	660,12
Brauð-og kökugerð	6	4	453,28	14,80	17,92	86,33	572,33
Prentun og bókaðg.	56	13	524,43	18,27	0,00	130,52	673,22
Vegið meðaltal	312	100	515,76	17,93	26,02	54,47	614,18

Tafla 2.4

Vinnutímatafla - 4. ársfj. 1975.

Iðnaðarmenn

	Vog	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal-
	1.	2.	3.	4.	vinnust.
Skipasm. og viðg.	3	40,0	7,7	2,0	49,7
Málmsmíðar	25	40,0	6,6	7,2	53,8
Trésmíðar	10	40,0	8,4	6,6	55,0
Húsgagnagerð	16	40,0	7,9	2,3	50,2
Flugvirkjun *	2	40,0	2,6	6,9	49,5
Bifr.sm.og viðg.	17	40,0	5,2	5,8	51,0
Rafvirkjun	10	40,0	7,2	5,1	52,3
Brauð-og kökugerð	4	40,0	4,2	14,1	58,3
Prentun og bókaðg.	13	40,0	-	14,3	54,3
Vegið meðaltal	100	40,0	5,8	6,9	52,7

Tafla 2.5

Tímakaupstafla - 4. ársfj. 1975.

Verkakonur

Verkakonur	Heildar-	Tímak.		Helgid.	Eftirv.	Naturv.	Meðal-
	vinnust.	Vog	í dagv.	álag	álag	álag	tímak.
	pús.		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Fiskvinna	126	15	316,77	11,43	19,00	11,25	358,45
Afgreiðslustörf*	1	10	316,07	10,37	2,66	29,13	358,23
Verksmiðjuvinna	107	43	309,37	6,15	4,96	7,29	327,77
Bæjarvinna *	1	1	318,39	9,55	9,91	7,88	345,73
Brauð-og kökugerð*	1	2	321,41	15,23	3,96	20,21	360,81
Fatasaumur	38	19	346,90	16,40	2,28	1,23	366,81
Prentun og bókgag.	9	6	374,93	16,30	0,00	34,98	426,21
Ymis alm. vinna	7	4	342,21	11,92	1,50	26,08	381,71
Vegið meðaltal	290	100	323,86	10,37	5,92	11,59	351,74

Tafla 2.6

Vinnutímatafla - 4. ársfj. 1975.

Verkakonur

Verkakonur	Vog	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal-
	1.	2.	3.	4.	vinnust.
Fiskvinna	15	40,0	5,8	2,4	48,2
Afgreiðslustörf *	10	40,0	0,8	4,8	45,6
Verksmiðjuvinna	43	40,0	1,4	1,1	42,5
Bæjarvinna *	1	40,0	2,6	1,9	44,5
Brauð-og kökugerð *	2	40,0	1,5	4,7	46,2
Fatasaumur	19	40,0	0,8	0,2	41,0
Prentun og bókgag.	6	40,0	-	4,4	44,4
Ymis alm. vinna	4	40,0	1,4	4,0	45,4
Vegið meðaltal	100	40,0	1,8	1,9	43,7

* Áætlað.

Tafla 2.7
Verkamenn

Tímakaupstafla - Ársmeðaltöl 1975.

	Vog	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Naturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
<u>Alm. verkamannav.</u>						
Fiskvinna	6	313,66	9,01	22,21	32,00	376,88
Hafnarvinna	19	321,29	8,64	17,26	29,35	376,54
Pakkhúsvinna	7	340,24	11,65	16,23	15,11	383,23
Lyftaravinna	2	332,97	9,73	17,16	26,96	386,82
Byggingarvinna	25	379,39	11,05	27,76	22,75	440,95
Afgreiðslustörf	11	377,49	10,09	18,17	30,07	435,82
Bæjarvinna	11	318,72	8,52	21,28	22,84	371,36
Verksmiðjuvinna	10	331,33	8,35	14,33	26,89	380,90
Slippvinna	2	360,63	10,45	25,65	24,63	421,36
Ymis alm. vinna	7	327,70	9,46	17,45	38,79	393,40
Vegið meðaltal	100	345,06	9,71	20,54	26,50	401,81
<u>Aðstoð v/fagvinnu</u>						
Málmsmiðar	35	376,87	12,00	21,18	22,73	432,78
Trésmiðar	38	377,40	13,55	21,35	14,00	426,30
Bifr.sm.og viðg.	27	364,83	10,49	23,20	36,21	434,73
Vegið meðaltal	100	373,82	12,18	21,79	23,05	430,84
<u>Vélstjórn</u>						
Bílstjórar	80	353,00	10,32	16,77	49,74	429,83
Ýtu-og kranastj.	20	373,54	10,55	28,21	45,83	458,13
Vegið meðaltal	100	357,10	10,37	19,06	48,96	435,49
<u>Samangeið</u>						
Alm. verkamannav.	71	345,06	9,71	20,54	26,50	401,81
Aðstoð v/fagvinnu	14	373,82	12,18	21,79	23,05	430,84
Vélstjórn	15	357,10	10,37	19,06	48,96	435,49
	100	350,89	10,15	20,49	29,39	410,92

Tafla 2.8
Verkamenn

Vinnutímatafla - Ársmeðaltöl 1975.

	Vog	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal vinnust.
	1.	2.	3.	4.	5.
<u>Alm. verkamannav.</u>					
Fiskvinna	6	40,0	7,5	6,8	54,3
Hafnarvinna	19	40,0	6,2	5,7	51,9
Pakkhúsvinna	7	40,0	5,4	2,6	48,0
Lyftaravinna	2	40,0	5,6	4,7	50,3
Byggingarvinna	25	40,0	8,9	4,4	53,3
Afgreiðslustörf	11	40,0	5,0	5,0	50,0
Bæjarvinna	11	40,0	8,0	5,1	53,1
Verksmiðjuvinna	10	40,0	4,7	4,6	49,3
Slippvinna	2	40,0	8,2	5,1	53,3
Ýmis alm. vinna	7	40,0	5,7	7,9	53,6
Vegið meðaltal	100	40,0	6,8	5,1	51,9
<u>Aðstoð v/fagvinnu</u>					
Málmsmíðar	35	40,0	6,1	3,9	50,0
Trésmíðar	38	40,0	6,6	2,1	48,7
Bifr.sm.og viðg.	27	40,0	6,9	6,5	53,4
Vegið meðaltal	100	40,0	6,5	3,9	50,4
<u>Vélstjórn</u>					
Bílstjórnar	80	40,0	5,0	10,0	55,0
Ytu-og kranastj.	20	40,0	8,9	9,8	58,7
Vegið meðaltal	100	40,0	5,8	9,9	55,7
<u>Samhvergið</u>					
Alm. verkamannav.	71	40,0	6,8	5,1	51,9
Aðstoð v/fagvinnu	14	40,0	6,5	3,9	50,4
Vélstjórn	15	40,0	5,8	9,9	55,7
	100	40,0	6,6	5,7	52,3

Tafla 2.9
Iðnaðarmenn

Tímakaupstafla - Ársmeðaltöl 1975.

	Vog	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Naturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
<u>Tímavinna</u>						
Skipasm.og viðg.	3	435,06	14,23	28,39	19,19	496,87
Málmsmíðar	25	446,47	13,33	26,49	51,09	537,38
Trésmíðar	10	452,49	14,20	29,09	24,40	520,18
Húsgagnagerð	16	458,31	15,46	28,18	23,02	524,97
Flugvirkjun *	2	661,49	21,12	15,61	70,54	768,76
Bifr.sm.og viðg.	17	486,23	16,05	23,15	45,58	571,01
Rafvirkjun	10	497,14	16,23	30,36	35,77	579,50
Brauð-og kökugerð	4	408,00	11,92	14,31	77,10	511,33
Prentun og bókgag.	13	460,79	15,91	0,00	93,92	570,62
Vegið meðaltal	100	465,07	14,97	22,75	47,50	550,29

Tafla 2.10
Iðnaðarmenn

Vinnutímatafla - Ársmeðaltöl 1975.

	Vog	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal vinnust.
	1.	2.	3.	4.	5.
Skipasm.og viðg.	3	40,0	7,5	3,3	50,8
Málmsmíðar	25	40,0	6,5	8,2	54,7
Trésmíðar	10	40,0	7,5	4,1	51,6
Húsgagnagerð	16	40,0	6,6	2,1	48,7
Flugvirkjun *	2	40,0	2,6	6,9	49,5
Bifr.sm.og viðg.	17	40,0	4,9	5,6	50,5
Rafvirkjun	10	40,0	6,8	4,6	51,4
Brauð-og kökugerð	4	40,0	3,7	13,9	57,6
Prentun og bókgag.	13	40,0	0,0	10,4	50,4
Vegið meðaltal	100	40,0	5,4	6,3	51,7

* Ætlað.

Tafla 2.11

Verkakonur

	Vog	Tímak.	Helgid.	Eftirv.	Naturv.	Meðal-
		í dagv.	álag	álag	álag	tímak.
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
		1.	2.	3.	4.	5.
Fiskvinna	15	283,15	9,20	14,86	10,16	317,37
Afgreiðslustörf *	10	285,77	9,97	2,40	26,34	324,48
Verksmiðjuvinna	43	280,00	6,73	3,87	4,75	295,35
Bæjarvinna	1	291,28	8,00	6,31	6,00	311,59
Brauð- og kökugerð	2	287,21	11,05	4,56	15,84	318,66
Fatasaumur	19	294,26	12,38	1,06	0,58	308,28
Prentun og bókað.	6	343,55	14,09	0,00	15,08	372,72
Ymis alm. vinna	4	313,72	11,48	5,58	19,82	350,60
Vegið meðaltal	100	289,18	9,23	4,71	8,38	311,50

Tímakaupstafla - Ársmeðaltöl 1975.

Tafla 2.12

Verkakonur

	Vog	Vinnutímatafla - Ársmeðaltöl 1975.				Meðal vinnust.
		Dvt.	Evt.	Nvt.		
		1.	2.	3.	4.	
Fiskvinna	15	40,0	5,1	2,3	47,4	
Afgreiðslustörf *	10	40,0	0,8	4,8	45,6	
Verksmiðjuvinna	43	40,0	1,2	0,6	41,8	
Bæjarvinna	1	40,0	2,0	1,3	43,3	
Brauð-og kökugerð	2	40,0	2,0	4,5	46,5	
Fatasaumur	19	40,0	0,4	0,1	40,5	
Prentun og bókað.	6	40,0	0,0	2,1	42,1	
Ymis alm. vinna	4	40,0	1,4	3,7	45,1	
Vegið meðaltal	100	40,0	1,6	1,5	43,1	

* Áætlað.

Tímakaup - Kaupmáttur.

Tölflur 3.1, 3.2 og 3.3 sýna greitt tímakaup verkamanna, verkakvenna og iðnaðarmanna samkvæmt úrtaki Kjararannsóknar-nefndar, allar tölur eru án orlofs.

Tafla 3.4 sýnir vísitölu framfærslukostnaðar og vísitölu vöru og þjónustu. Ársmeðaltal 1971 er sett = 100.

Tölflur 3.5, 3.6 og 3.7 sýna kaupmátt greidds tímakaups verkamanna, verkakvenna og iðnaðarmanna miðað við vísitölu framfærslukostnaðar annars vegar og vísitölu vöru og þjónustu hins vegar.

Í samanburði á kaupmætti fyrir og eftir 1. ársfj. 1972 skal það undirstrikað, að hér er um að ræða kaupmátt tímakaups og verkar því vinnutímastyttingin til hækkunar, sem ekki hefði verið ef miðað hefði verið við vikukaup.

Kauphækkun sú, sem um var samið 26. mars og greiðast átti frá 1. mars er ekki inn í 1. ársfj. 1975, þar sem fyrirtækin greiddu þessa kauphækkun yfirleitt ekki fyrr en í apríl. Hins vegar er 2. ársfj. réttur þ. e. þar er aðeins það kaup sem unnið var fyrir í mánuðunum apríl, maí og júní. Af þessum ástæðum er kaupmáttur á 1. ársfj. vanmetinn 2,6 - 4,1 stig, sjá bls. 16-18 og 22-24.

Eins og tölflur 3.5, 3.6 og 3.7 sýna, hafa orðið miklar sveiflur í kaupmætti á liðnum árum. Kaupmáttur tímakaups reiknaður á árs grundvelli miðaður við vísitölu framfærslukostnaðar eykst verulega 1972 eða um 17,4%, ef við verkamenn er miðað, en verulegur hluti af þessari kaupmáttaraukningu eða 10,5 er tilkominn vegna vinnutímastyttingarinnar 1/1 1972. 1973 helst kaupmátturinn svipaður og 1972. Hámarki nær kaupmátturinn á fyrri hluta ársins 1974, en síðan hefur stöðugt sigið á ógæfuhliðina. Kaupmáttur greidds tímakaups verkamanna hefur á 4. ársfj. 1975 rýrnað um 10,7% frá 4. ársfj. 1974 og kaupmáttur ársmeðaltals 1975 er 11,8% rýrari en hann var að meðaltali 1975.

Kaupmáttur rýrnar frá 3. ársfj. 1975 til 4. ársfj. 1975, hjá verkamönnum um 0,7%, iðnaðarmönnum um 1,0% og hjá verkakönum um 0,7%.

TÍMAKAUP
VERKAMENN

TAFLA 3.1	Tímak.	Meðaltímakaup		Hlutfallsleg breyting		
	í dagv.	án hd.	m. hd.	1.	2.	3.
	kr.	kr.	kr.	%	%	%
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1963	32,50	38,75		-	-	-
1964	41,25	48,60		26,9	25,4	-
1965	49,00	57,87		18,8	19,1	-
1966	58,82	68,82	70,20	20,0	18,9	-
1967	62,40	72,07	73,82	6,1	4,7	5,2
1968	66,12	76,19	78,28	6,0	5,7	6,0
1969	76,83	86,37	88,92	16,2	13,4	13,6
1970	93,98	106,36	108,80	22,3	23,1	22,4
1971	1. ársfj. 105,52	116,93	118,03	-	-	-
	2. " 105,33	122,69	130,92	- 0,2	4,9	10,9
	3. " 106,99	122,78	122,78	1,6	0,1	- 6,2
	4. " 110,64	124,43	126,07	3,4	1,3	2,7
	Ársm.t. 107,12	121,71	124,45	14,0	14,4	14,4
1972	1. ársfj. 125,58	142,54	145,26	13,5	14,6	15,2
	2. " 134,83	159,81	166,71	7,4	12,1	14,8
	3. " 145,73	165,99	165,99	8,1	3,9	- 0,4
	4. " 149,93	172,22	175,45	2,9	3,8	5,7
	Ársm.t. 139,02	160,14	163,35	29,8	31,6	31,3
1973	1. ársfj. 152,80	173,89	177,15	1,9	1,0	1,0
	2. " 168,36	200,62	209,36	10,2	15,4	18,2
	3. " 178,23	209,48	209,48	5,9	4,4	0,1
	4. " 192,19	227,25	232,70	7,8	8,5	11,1
	Ársm.t. 172,90	202,81	207,17	24,4	26,6	26,8
1974	1. ársfj. 229,85	264,80	267,05	19,6	16,5	14,8
	2. " 265,90	318,52	340,73	15,7	20,3	27,6
	3. " 269,77	313,69	313,69	1,5	- 1,5	- 7,9
	4. " 300,37	349,84	359,45	11,3	11,5	14,6
	Ársm.t. 266,47	311,71	320,23	54,1	53,7	54,6
1975*	1. ársfj.* 308,85	* 348,58	* 362,37	2,8	- 0,4	0,8
	2. " 342,33	392,28	408,04	10,8	12,5	12,6
	3. " 368,00	420,04	420,04	7,5	7,1	2,9
	4. " 384,38	442,15	453,21	4,5	5,3	7,9
	Ársm.t. 350,89	400,77	410,92	31,7	28,6	28,3

* Samkomulag samningsaðila vinnumarkaðarins frá 26. mars 1975 um 4900 kr. kauphækkun á mánuði, sem greiddast átti í fyrsta skipti fyrir mars-mánuð er ekki inni í fyrsta ársfjórðungi þar sem fyrir-takin greiddu þessa kauphækkun yfirleitt ekki fyrr en í apríl. Sjá skýringar á bls. 15.

TÍMAKAUP
VERKAKONUR

TAFLA 3.2	Tímak.	Meðaltímakaup		Hlutfallsleg breyting		
	í dagv.	án hd.	m.hd.	1.	2.	3.
	kr.	kr.	kr.	%	%	%
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1966	47,04	49,62	50,86	-	-	-
1967	52,20	54,31	55,88	11,0	9,5	9,9
1968	55,04	57,21	59,32	5,4	5,3	6,2
1969	63,94	66,55	69,06	16,2	16,3	16,4
1970	79,41	82,04	84,61	24,2	23,3	22,5
1971	1. ársfj. 86,05	88,47	89,54	-	-	-
	2. " 88,60	93,36	102,28	3,0	5,5	14,2
	3. " 95,69	98,96	98,96	8,0	6,0	- 3,2
	4. " 93,72	98,46	99,84	- 2,1	- 0,5	0,9
	Ársmeðalt. 91,02	94,81	97,66	14,6	15,6	15,4
1972	1. ársfj. 110,20	114,55	117,02	17,6	16,3	17,2
	2. " 119,15	125,20	131,94	8,1	9,3	12,8
	3. " 124,74	129,52	129,52	4,7	3,5	- 1,8
	4. " 124,86	132,06	135,29	0,1	2,0	4,5
	Ársmeðalt. 119,74	125,33	128,44	31,6	32,2	31,5
1973	1. ársfj. 127,25	133,37	136,15	1,9	1,0	0,6
	2. " 140,19	147,53	155,55	10,2	10,6	14,2
	3. " 150,89	157,94	157,94	7,6	7,1	1,5
	4. " 161,49	172,08	177,17	7,0	9,0	12,2
	Ársmeðalt. 144,95	152,73	156,70	21,1	21,9	22,0
1974	1. ársfj. 197,36	212,95	214,96	22,2	23,8	21,3
	2. " 215,68	226,02	247,38	9,3	6,1	15,1
	3. " 217,76	228,12	228,12	1,0	1,0	- 7,8
	4. " 238,55	255,49	263,55	9,5	12,0	15,5
	Ársmeðalt. 217,34	230,65	238,50	49,9	51,0	52,2
1975	1. ársfj.* 245,12	*253,99	*265,60	2,8	- 0,6	0,8
	2. " 280,44	292,20	307,14	14,4	15,0	15,6
	3. " 307,28	321,51	321,51	9,6	10,0	4,7
	4. " 323,86	341,37	351,74	5,4	6,2	9,4
	Ársmeðalt. 289,18	302,27	311,50	33,1	31,1	30,6

Sjá skýringar á bls.15.

TÍMAKAUP
IDNADARMENN

TAFLA 3.3	Tímak.			Meðaltímakaup			Hlutfallsleg breyting		
	í dagv.	án hd.	m.hd.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
	kr.	kr.	kr.	%	%	%	%	%	%
	1.	2.	3.	4.	5.	6.			
1963	42,50	46,70	48,00	-	-	-			
1964	52,35	58,85	60,50	23,2	26,0	26,0			
1965	62,60	72,40	74,42	19,6	23,0	23,0			
1966	77,66	88,67	90,82	24,1	22,5	22,0			
1967	81,38	92,24	94,63	4,8	4,0	4,2			
1968	85,76	95,80	98,88	5,4	3,9	4,5			
1969	96,53	106,24	109,85	12,6	10,9	11,1			
1970	120,85	133,50	137,05	25,2	25,7	24,8			
1971	1. ársfj. 135,89	150,71	152,33	-	-	-			
	2. " 139,30	154,31	167,71	2,5	2,4	10,1			
	3. " 146,77	165,00	165,00	5,4	6,9	- 1,6			
	4. " 147,86	166,17	169,90	0,7	0,7	3,0			
	Ársm.t. 142,46	159,05	163,74	17,9	19,1	19,5			
1972	1. ársfj. 167,83	188,09	192,25	13,5	13,2	13,2			
	2. " 178,96	204,92	215,94	6,6	8,9	12,3			
	3. " 187,66	213,20	213,20	4,9	4,0	- 1,3			
	4. " 192,27	219,71	224,31	2,5	3,1	5,2			
	Ársm.t. 181,68	206,48	211,42	27,5	29,8	29,1			
1973	1. ársfj. 195,95	222,51	227,38	1,9	1,3	1,4			
	2. " 216,55	250,35	264,13	10,5	12,5	16,2			
	3. " 234,61	271,02	271,02	8,3	8,3	2,6			
	4. " 258,71	298,78	307,82	10,3	10,2	13,6			
	Ársm.t. 226,45	260,67	267,59	24,6	26,2	26,6			
1974	1. ársfj. 298,94	339,65	343,04	15,6	13,7	11,4			
	2. " 374,54	444,82	480,60	25,3	31,0	40,1			
	3. " 377,49	436,53	436,53	0,8	- 1,9	- 9,2			
	4. " 398,93	460,08	474,26	5,7	5,4	8,6			
	Ársm.t. 362,48	420,27	433,61	60,1	61,2	62,0			
1975	1. ársfj. *406,05	*454,92	*475,16	1,8	- 1,1	0,2			
	2. " 447,38	514,68	536,40	10,2	13,1	12,9			
	3. " 491,07	575,42	575,42	9,8	11,8	7,3			
	4. " 515,76	596,25	614,18	5,0	3,6	6,7			
	Ársm.t. 465,07	535,32	550,29	28,3	27,4	26,9			

Sjá skýringar á bls.15.

VÍSITÖLUR

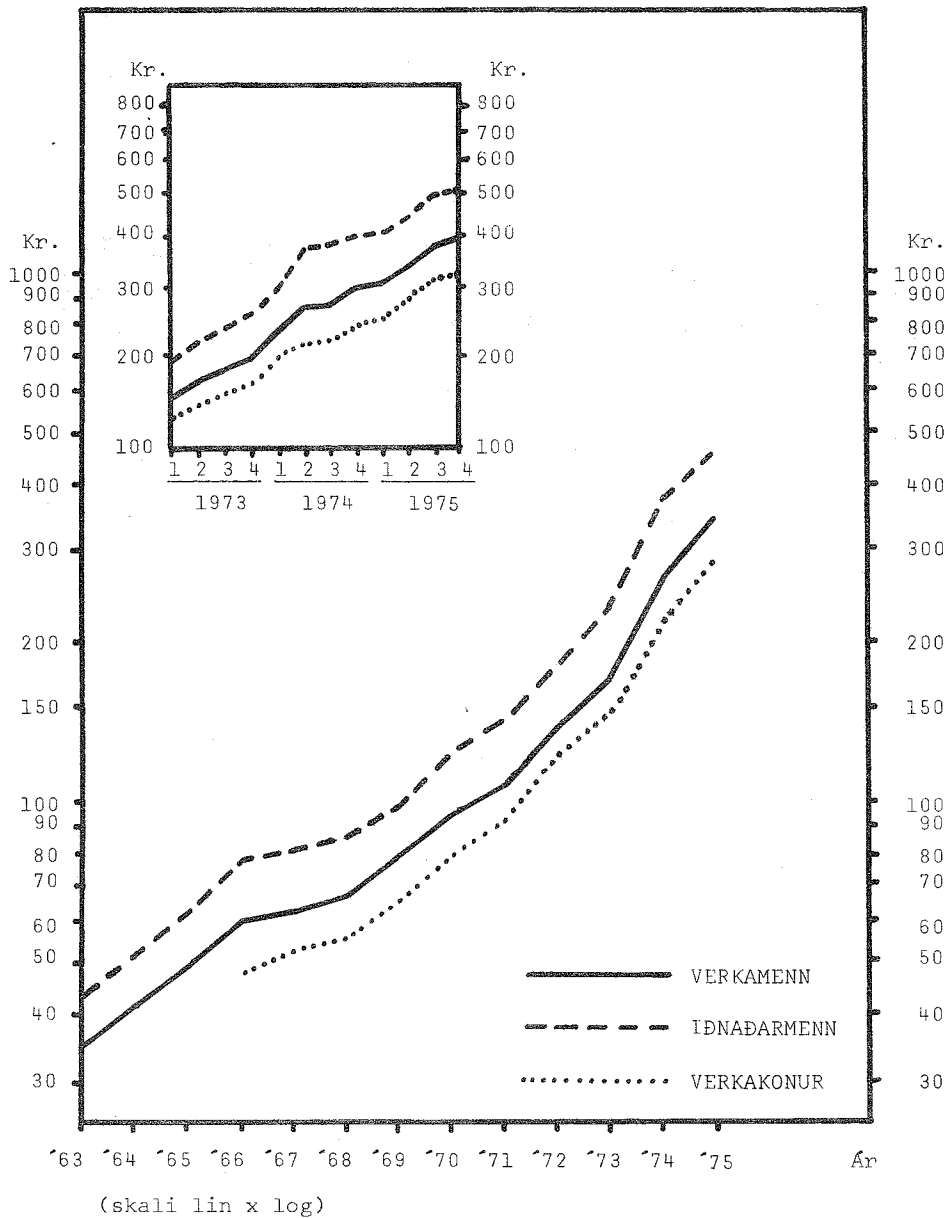
1971 = 100

TAFLA 3.4	Framf. kostn.	Vörur og þjónusta	Hækkun %		
			1.	2.	
	1.		3.	4.	
1963	40,5	38,0	-	-	
1964	48,3	45,4	19,3	19,5	
1965	51,7	48,7	7,0	7,3	
1966	57,2	54,9	10,6	12,7	
1967	59,2	56,8	3,5	3,5	
1968	68,3	65,7	15,4	15,7	
1969	83,1	81,5	21,7	24,0	
1970	94,1	93,2	13,2	14,4	
1971	100,0	100,0	6,3	7,3	
1972	1. ársfj.	103,5	107,3	2,5	5,8
	2. "	111,1	114,8	7,3	7,0
	3. "	113,3	117,1	2,0	2,0
	4. "	113,9	118,6	0,5	1,3
	Ársm.t.	110,5	114,5	10,5	14,5
1973	1. ársfj.	121,6	127,9	6,8	7,8
	2. "	131,3	140,0	8,0	9,5
	3. "	137,7	146,2	4,9	4,4
	4. "	148,9	156,7	8,1	7,2
	Ársm.t.	134,9	142,7	22,1	24,6
1974	1. ársfj.	164,6	174,4	10,5	11,3
	2. "	184,7	194,9	12,2	11,8
	3. "	197,8	205,7	7,1	5,5
	4. "	222,5	236,6	12,5	15,0
	Ársm.t.	192,4	202,9	42,8	42,2
1975	1. ársfj.	250,2	262,6	12,4	11,0
	2. "	279,6	294,0	11,8	12,0
	3. "	300,7	320,7	7,5	9,1
	4. "	319,0	341,9	6,1	6,6
	Ársm.t.	287,4	304,8	49,4	50,2

Ath: Vísitölurnar eru hér reiknaðar út sem ársmeðaltal og ársfjórðungsmeðaltal, miðað við stöðu þeirra í miðjum mánuði.

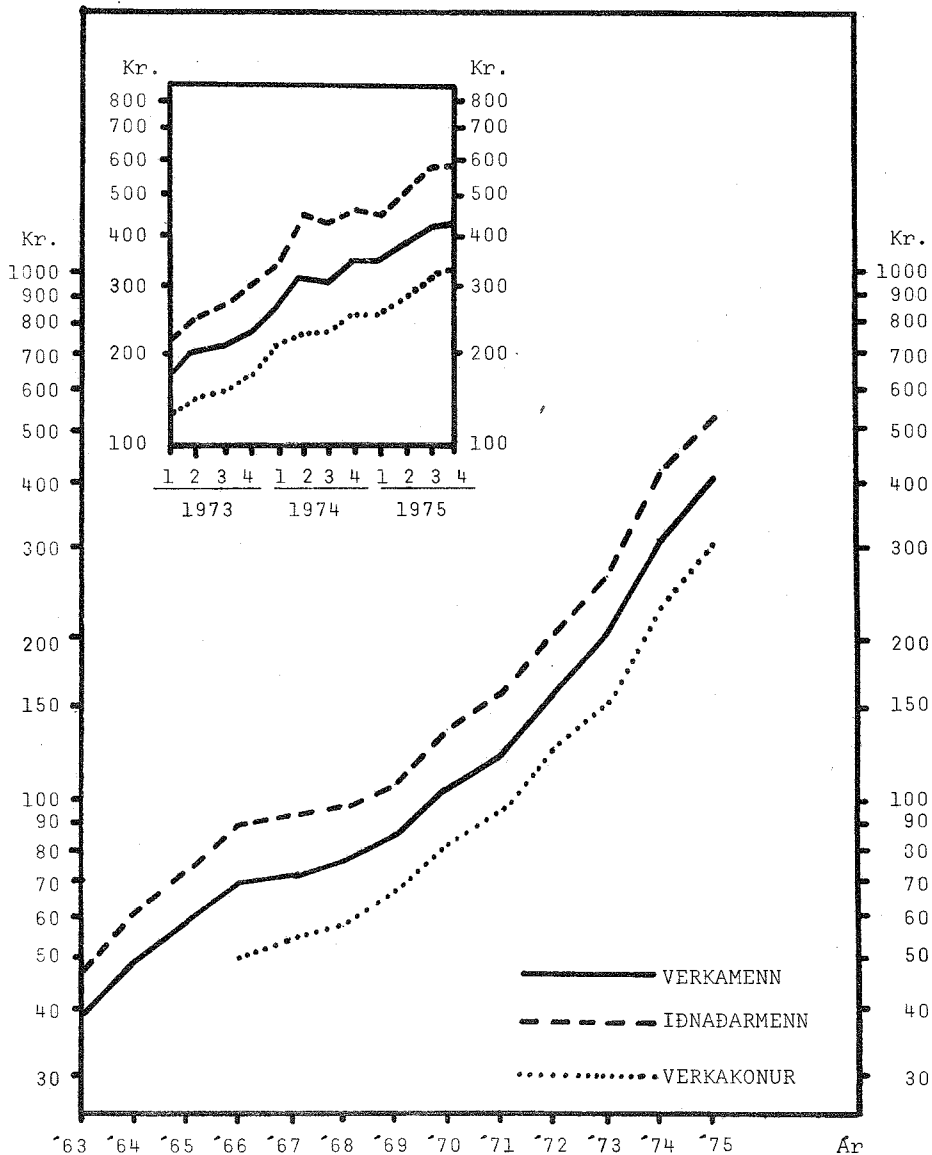
Línurit 3.1

Greitt tímakaup í dagvinnu.

Línurit 3.2

Meðaltíma kaup án helgidagaálags.

(Skali lin x log)

KAUPMÁTTUR

VERKAMENN

TAFLA 3.5	Kaupm. miðað við vísit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við vísit.v. og þjón.		
	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.	
	1.	2.	3.	4.	
1963	74,8	78,5	79,7	83,7	
1964	79,7	82,6	84,8	87,9	
1965	88,4	91,9	93,8	97,5	
1966	96,0	98,8	100,0	102,9	
1967	98,5	100,0	102,6	104,2	
1968	90,3	91,7	93,9	95,3	
1969	86,3	85,4	88,0	87,1	
1970	93,1	92,7	93,9	93,6	
1971	100,0	100,0	100,0	100,0	
1972	1. ársfj.	113,2	113,1	109,2	109,1
	2. "	113,3	118,2	109,7	114,4
	3. "	120,0	120,4	116,1	116,5
	4. "	122,9	124,2	118,0	119,3
	Ársmeðaltal	117,4	119,1	113,3	114,9
1973	1. ársfj.	117,3	117,5	111,5	111,7
	2. "	119,7	125,5	112,3	117,7
	3. "	120,8	125,0	113,8	117,7
	4. "	120,5	125,4	114,5	119,1
	Ársmeðaltal	119,6	123,5	113,1	116,8
1974	1. ársfj.	130,4	132,2	123,0	124,8
	2. "	134,4	141,7	127,4	134,3
	3. "	127,3	130,3	122,4	125,3
	4. "	126,0	129,2	118,5	121,5
	Ársmeðaltal	129,3	133,1	122,6	126,2
1975	1. ársfj.	115,2	114,5	109,8	109,1
	2. "	114,3	115,3	108,7	109,6
	3. "	114,2	114,8	107,1	107,6
	4. "	112,5	113,9	105,0	106,3
	Ársmeðaltal	114,0	114,6	107,5	108,0

Varðandi útreikning á kaupmætti skal undirstrikað:

Samkomulag samningsaðila vinnumarkaðarins frá 26. mars 1975 um 4900 kr. kauphækkun á mánuði, sem greiddast átti í fyrsta skipti fyrir marsmánuð er ekki inni í fyrsta ársfjórðungi þar sem fyrir-takin greiddu þessa kauphækkun yfirleitt ekki fyrir en í apríl. Kaupmáttur er vanmetin vegna þessa um ca. 3,5 stig fyrir verkamenn Sjá skýringar á bls.15.

KAUPMÁTTUR
VERKAKONUR

TAFLA 3.6	Kaupm. miðað við vísit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við vísit.vöru og þjón.		
	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.	
	1.	2.	3.	4.	
1966	90,4	91,6	94,2	95,4	
1967	97,0	96,8	101,1	100,9	
1968	88,6	88,3	92,1	91,8	
1969	84,5	84,5	86,1	86,1	
1970	92,7	91,9	93,6	92,8	
1971	100,0	100,0	100,0	100,0	
1972	1. ársfj.	117,0	116,7	112,9	112,6
	2. "	117,8	118,8	114,0	115,0
	3. "	120,9	120,6	117,0	116,7
	4. "	120,5	122,3	115,7	117,5
	Ársmeðaltal	119,1	119,6	114,9	115,5
1973	1. ársfj.	115,0	115,7	109,3	110,0
	2. "	117,3	118,5	110,0	111,1
	3. "	120,4	121,0	113,4	114,0
	4. "	119,1	121,9	113,2	115,8
	Ársmeðaltal	118,1	119,4	111,6	112,9
1974	1. ársfj.	131,7	136,5	124,3	128,8
	2. "	128,3	129,1	121,6	122,3
	3. "	120,9	121,6	116,3	117,0
	4. "	117,8	121,1	110,8	113,9
	Ársmeðaltal	124,1	126,4	117,7	119,9
1975	1. ársfj.	107,6	107,1	102,6	102,0
	2. "	110,2	110,2	104,8	104,8
	3. "	112,3	112,8	105,3	105,7
	4. "	111,5	112,9	104,1	105,3
	Ársmeðaltal	110,5	110,9	104,2	104,6

Varðandi útreikning á kaupmætti er bent á skýringar á bls. 15.
Kaupmáttur verkakvæna á 1. ársfj. 1975 er því vanmetinn
um ca. 4,1 stig.

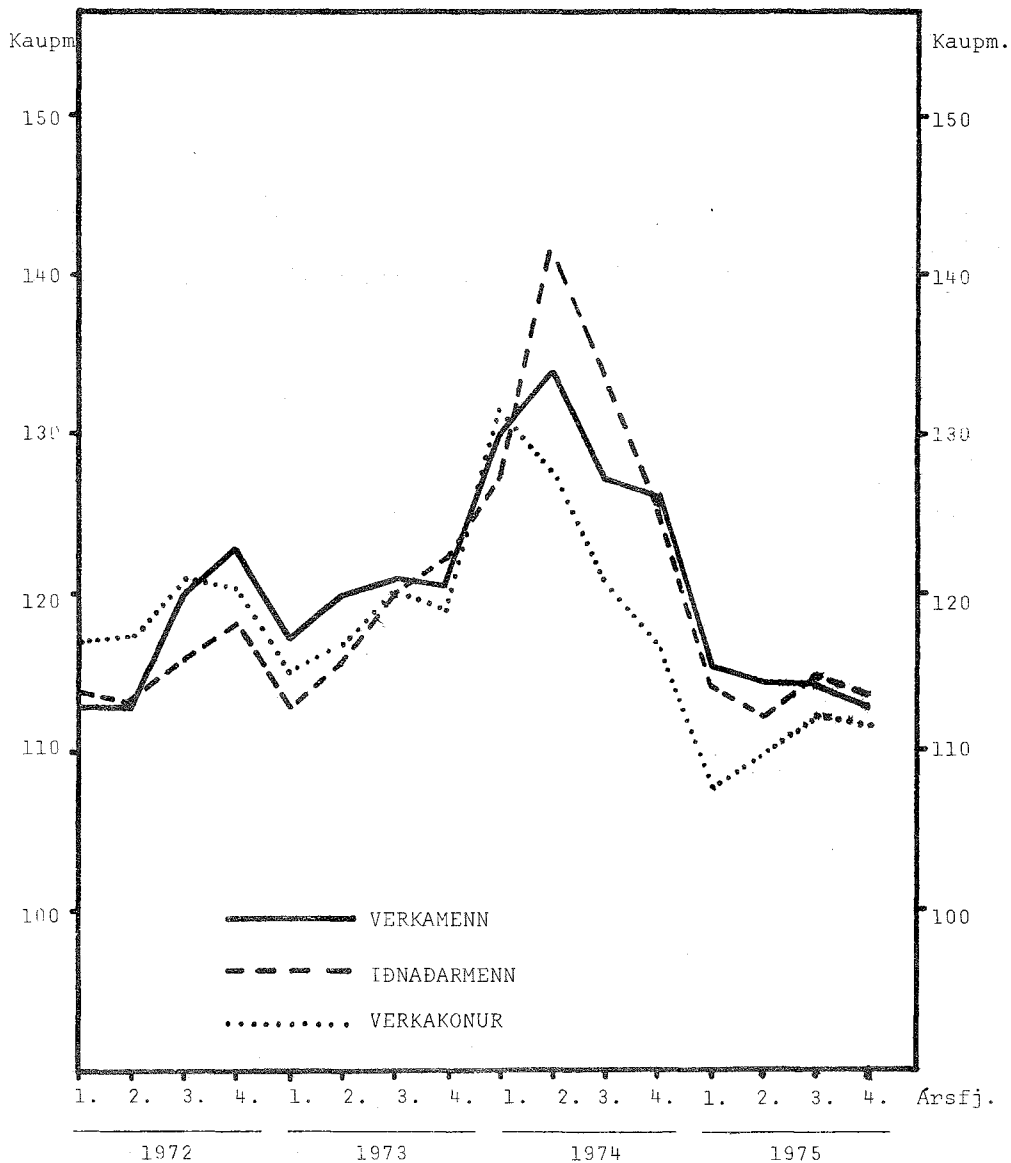
KAUPMÁTTUR
IDNADARMANNA

<u>TAFLA 3.7</u>	Kaupm. miðað við vísit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við vísit.vöru og þjón.	
	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.
	1.	2.	3.	4.
1963	73,6	74,6	78,4	79,5
1964	76,0	78,7	80,8	83,7
1965	84,9	90,5	90,1	96,1
1966	95,3	99,8	99,3	104,0
1967	96,5	100,5	100,5	104,8
1968	88,1	91,1	91,6	94,7
1969	81,6	83,2	83,2	84,8
1970	90,0	90,2	90,8	90,7
1971	100,0	100,0	100,0	100,0
1972				
1. ársfj.	113,8	114,3	109,8	110,3
2. "	113,1	115,9	109,4	112,2
3. "	116,2	118,3	112,5	114,4
4. "	118,5	121,2	113,8	116,4
Ársmeðaltal	115,4	117,5	111,4	113,4
1973				
1. ársfj.	113,2	115,0	107,6	109,4
2. "	115,8	119,9	108,6	112,4
3. "	119,6	123,7	112,7	116,6
4. "	122,0	126,2	115,9	119,9
Ársmeðaltal	117,8	121,5	111,4	114,9
1974				
1. ársfj.	127,5	129,7	120,3	122,4
2. "	142,3	151,4	134,9	143,5
3. "	134,0	138,8	128,8	133,4
4. "	125,9	130,1	118,4	122,3
Ársmeðaltal	132,2	137,3	125,4	130,2
1975				
1. ársfj.	113,9	114,3	108,5	108,9
2. "	112,3	115,7	106,8	110,1
3. "	114,6	120,3	107,5	112,8
4. "	113,5	117,5	105,9	109,6
Ársmeðaltal	113,6	117,1	107,1	110,4

Varðandi útreikning á kaupmætti er bent á skýringar á bls. 15.
Kaupmáttur á 1. ársfj. 1975 er því vanmetinn um ca. 2,6 stig.

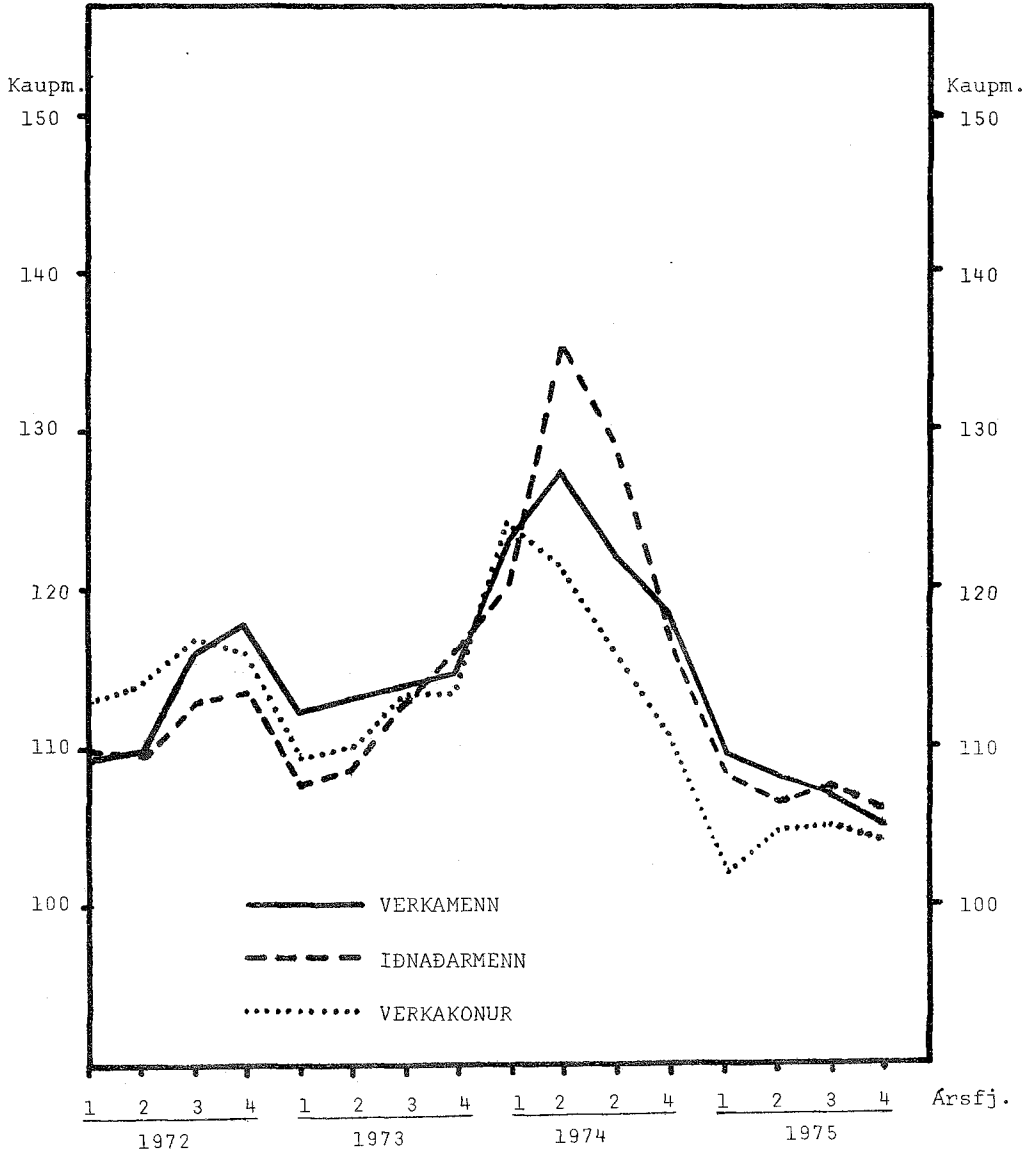
Kaupmáttur greidds tímakaups
 Miðað við vísitölu framfærslukostnaðar.
 1971 = 100

Línurit 3.3

Kaupmáttur greidds tímakaups
 Miðað við vísitölu vöru og þjónustu.
 1971 = 100

Línurit 3.4

Skráð atvinnuleysi 1972 - 1976.

Tafla 4.1 sýnir fjölda atvinnulausra í lok mánaðar samkvæmt atvinnuleysissskráningu félagsmálaráðuneytisins fyrir árin 1974 - 1976 og ársmeðaltal árunna 1972 - 1975.

Í lok mars 1976 voru 715 atvinnulausir á skrá. Á sama tíma 1975 voru 522 á skrá og í lok mars 1974 voru þeir 453, og í lok mars 1973 398. Það eru því mun fleiri á atvinnuleysissskrá nú en á sama tíma á undanförnum árum. Ef miðað er hins vegar við lok janúar 1976 er um verulega fækkun atvinnulausra að ræða. Atvinnuleysissskráning fór ekki fram í lok febrúar vegna verkfalla.

Eftirfarandi yfirlit sýnir skráð atvinnuleysi á 10 stöðum á landinu 31. mars 1976.

	<u>Karlar</u>	<u>Konur</u>	<u>Samtals</u>
Akureyni	22	35	57
Eskifjörður	0	22	22
Kópavogur	19	2	21
Reykjavík	155	76	231
Stykkishólmur	0	20	20
Bakkafjörður	9	5	14
Bakkagerði	5	4	9
Bíldudalur	13	22	35
Drangsnæs	5	6	11
Þórshöfn	28	37	65
	256	229	485

Á þessum 10 stöðum var 67,8% heildaratvinnuleysisins á landinu.

Af þeim 155 körlum, sem skráðir voru atvinnulausir í Reykjavík voru 63 bifreiðastjórar, sem flestir munu vera sjálfseignar-bifreiðastjórar í atvinnuleit hjá Reykjavíkurborg, 30 múrarar, 24 verkamenn, 9 trésmiðir og 8 málara. Af þeim 76 konum, sem skráðar voru atvinnulausar í Reykjavík voru 33 iðnverkakonur, 14 verkakonur, 14 verslunarkonur og 12 starfsstúlkur á sjúkrahúsum.

Af þeim fimm stöðum, sem síðastir eru í upptalningunni hér að framan, þ. e. Bakkafjörður, Bakkagerði, Bíldudalur, Drangsnæs og Þórshöfn, var atvinnuleysið mjög verulegt í hlutfalli við vinnuaflið á umræddum stöðum eða allt frá 10% og upp í 30% af vinnuaflinu.

Skráðir atvinnuleysisdagar á öllu landinu
1975 - 1976.

1975: Febrúar	11837	Ágúst	4841
Mars	8365	Sept.	4499
Apríl	7871	Okt.	4571
Mái	12788	Nóv.	7899
Júní	14242	Des.	15938
Júlí	7973	1976:	
		Janúar	23463
		Mars	16856

Tafla 4.1

Fjöldi atvinnulausra á skrá
í lok mánaðar 1972 - 1975.

	Reykjav.- svæði 1)	Reykja- nes 1)	Vestur- land	Vest- firðir 2)	Norðurl. vestra 2)	Norðurl. eystra	Austur- land	Suður- land	Vestm. eyjar	Alls	Atvinnul. % af heildar- vinnuafli
<u>1972</u>											
Ársmeðaltal	63	1	14	3	165	117	51	19	11	444	0,5
<u>1973</u>											
Ársmeðaltal	65	12	18	1	137	70	36	22	0	361	0,4
<u>1974</u>											
Janúar	283	35	70	29	243	100	81	101	0	942	1,0
Febrúar	67	1	51	29	207	93	58	65	0	571	0,7
Mars	116	8	70	2	104	33	94	26	0	453	0,5
Apríl	113	1	77	7	106	7	30	0	0	341	0,4
Mai	159	0	78	19	78	2	47	0	0	383	0,4
Júní	53	0	14	21	28	3	32	0	0	151	0,2
Júlí	36	0	26	18	33	6	0	0	0	119	0,1
Ágúst	38	0	10	6	64	24	0	0	0	142	0,2
September	53	0	10	11	46	24	2	28	0	174	0,2
Október	50	20	5	1	58	3	19	58	0	214	0,2
Nóvember	57	25	12	1	78	31	52	63	0	319	0,4
Desember	78	42	10	0	98	165	155	63	0	611	0,7
Ársmeðaltal	92	11	36	12	95	41	47	34	0	368	0,4
<u>1975</u>											
Janúar	152	72	84	2	136	246	192	52	0	936	1,0
Febrúar	162	44	9	3	99	139	125	47	0	628	0,7
Mars	180	26	12	2	121	102	78	1	0	522	0,6
Apríl	342	25	14	2	109	81	21	0	0	594	0,6
Mai	739	26	159	0	86	243	16	12	0	1281	1,3
Júní	531	12	76	29	43	186	3	12	0	892	0,9
Júlí	195	5	49	1	51	35	1	13	0	350	0,3
Ágúst	141	1	31	1	55	33	0	12	0	274	0,3
September	105	1	40	27	23	65	9	5	0	275	0,3
Október	141	21	46	22	58	23	17	33	0	361	0,4
Nóvember	170	48	25	39	43	61	45	42	0	473	0,5
Desember	220	20	102	85	111	307	199	69	23	1136	1,2
Ársmeðaltal	256	25	54	18	78	127	59	25	2	644	0,7
<u>1976</u>											
Janúar	412	30	88	79	128	227	57	144	0	1165	1,2
Mars	275	2	41	35	70	150	102	40	0	715	0,8

Skýringar:

1) Til Reykjavíkursvæðisins teljast auk Reykjavíkur, Seltjarnarnes, Kópavogur, Garðahreppur, Hafnarfjörður og Mosfellshreppur, en aðrir staðir á Reykjanesi eru taldir til Reykjanes.

2) Dranganes og Hólmavík eru hér talin til Norðurlands vestra.
Heimild: Félagsmálaráðuneytið.

Mánaðarupphæðir nokkurra lífeyristryggingabóta
almannatrygginga og kaupmáttur þeirra 1964-1975.

Tafla 5.1 sýnir ársfjórðungs- og ársmeðaltöl fyrir:

- 1) Almennan elli- og örorkulífeyri.
- 2) Þær lágmarkstekjur, sem elli- og örorku-
lífeyrisþegum eru tryggðar.
- 3) Barnalífeyrir á hvert barn.
- 4) Mæðralaun m. v. 3 börn o. fl.

Athygli skal vakin á því, að hér er um mánaðarupphæðir að ræða. Þannig var elli- og örorkulífeyrir 16.139 kr. að meðaltali á 4. ársfjórðungi 1975. Tekjutrygging í sambandi við elli- og örorkulífeyrir var tekin upp 1. ágúst 1971.

Í töflu 5.2 eru sýndar vísitölur fyrir mánaðarupphæðirnar, sem sýndar eru í töflu 5.1. Í töflu 5.3 er sýndur kaupmáttur tryggingabótanna m. v. vísitölu framfærslukostnaðar og í töflu 5.4 er sýndur kaupmáttur þeirra m. v. vísitölu vöru og þjónustu. Eðlilegra er að miða kaupmátt ellilífeyris við vísitölu vöru og þjónustu heldur en við vísitölu framfærslukostnaðar þar sem tekið er tillit til barnabóta (áður fjölskyldubóta) í vísitölu framfærslukostnaðar, en það er ekki gert í vísitölu vöru og þjónustu.

Af töflum 5.3 og 5.4 og línuritum 5.1, 5.2, 5.3 og 5.4 má glögglega sjá, að kaupmáttur tryggingabótanna hefur aukist á árunum 1964-1967, en síðan minnkað á árunum 1968 og 1969 en aftur farið að aukast 1970 og náð hámarki 1972. Síðan hefur kaupmátturinn farið rýrnandi eða staðið í stað, ef frá er talið inn 2. ársfjórðungur 1974, en þá nær kaupmáttur tryggingabótanna hámarki á öllu því tímabili, sem hér er til umræðu. Kaupmáttur elli-/örorkulífeyris og mæðralauna var að meðaltali á árinu 1975 lægri en meðaltal árunna 1971-1975 en þó mun hærri en að meðaltali 1970. Kaupmáttur barnalífeyris er ívið lægri að meðaltali 1975 heldur en 1971 og mun lægri en á árunum 1972-1974. Kaupmáttur þeirra lágmarkstekna, sem elli- og örorkulífeyrisþegum eru tryggðar hefur haldist best og er svipaður og hann var að meðaltali 1973. Ástæðan fyrir því hve kaupmáttur tryggingabótanna féll á síðari hluta ársins 1975 er sá, að tryggingabæturnar hækkðu aðeins einu sinni á síðustu sex mánuðum ársins þ. e. 1. júlí 1975.

Tafla 5.1

Ársfjórðungs- og ársmeðaltöl fyrir mánaðar-
upphæðir nokkurra lífeyristryggingabóta
almannatrygginga 1964 - 1975.

Kr.

	Ellli-/Örorku- lífeyrir 1)	Ellli-/Örorku- lífeyrir að viðbætttri tekjutrygg.2)	Barna- lífeyrir á hvert barn	Mæðra- laun m.v. 3 börn o. fl.	
	(1)	(2)	(3)	(4)	
1964	2.060,46		925,75	2.010,20	
1965	2.283,25		1.001,43	2.174,53	
1966	2.641,66		1.158,62	2.515,87	
1967	2.794,68		1.225,72	2.661,64	
1968	3.065,50		1.344,50	2.919,58	
1969	3.587,00		1.573,00	3.416,00	
1970	4.151,50		1.820,50	3.953,50	
1971	5.308,33	5.775,00	2.507,33	5.055,75	
1972	1. ársfj.	6.468,00	10.000,00	3.310,00	6.160,00
	2. "	6.468,00	10.000,00	3.310,00	6.160,00
	3. "	7.244,00	11.200,00	3.707,00	6.900,00
	4. "	7.244,00	11.200,00	3.707,00	6.900,00
	Ársmeðaltal	6.856,00	10.600,00	3.508,50	6.530,00
1973	1. ársfj.	7.244,00	11.200,00	3.707,00	6.900,00
	2. "	8.113,00	12.544,00	4.152,00	7.728,00
	3. "	8.535,00	13.196,00	4.368,00	8.128,00
	4. "	9.133,00	14.120,00	4.674,00	8.698,00
	Ársmeðaltal	8.256,25	12.765,00	4.225,25	7.863,50
1974	1. ársfj.	9.772,00	15.108,00	5.001,00	9.307,00
	2. "	12.215,00	18.886,00	6.251,00	11.633,00
	3. "	12.215,00	18.886,00	6.251,00	11.633,00
	4. "	13.079,67	20.983,00	6.693,33	12.456,33
	Ársmeðaltal	11.820,42	18.465,75	6.049,08	11.257,33
1975	1. ársfj.	13.339,00	21.399,00	6.826,00	12.703,00
	2. "	14.540,00	26.300,00	7.440,00	13.846,00
	3. "	16.139,00	29.223,00	8.259,00	15.369,00
	4. "	16.139,00	29.223,00	8.259,00	15.369,00
	Ársmeðaltal	15.039,25	26.536,25	7.696,00	14.321,75

1) Hér er um að ræða einstaklingslífeyri miðað við 67 ára aldur við upphaf tölku lífeyris.

2) Þ. e. þær lágmarkstekjur, sem elli- og örorkulífeyrisþegum eru tryggðar.

Heimild: Hagtíðindi, september 1975.

Tafla 5.2

Vísitölur fyrir ársfjórðungs- og ársmeðaltöl nokkurra lífeyristryggingabóta almanna-trygginga 1964 - 1975.

1971 = 100.

	Ellli-/örorku- lífeyrir	Ellli-/örorku lífeyrir að viðbætttri tekjutrygg.	Barna líf- eyrir	Mæðra- laun m.v. 3 börn o. fl.
1964	38,8		36,9	39,8
1965	43,0		39,9	43,0
1966	49,8		46,2	49,8
1967	52,7		48,9	52,7
1968	57,8		53,6	57,8
1969	67,6		62,7	67,6
1970	78,2		72,6	78,2
1971	100,0	100,0	100,0	100,0
<u>1972</u>				
1. ársfj.	121,8	173,2	132,0	121,8
2. "	121,8	173,2	132,0	121,8
3. "	136,5	193,9	147,8	136,5
4. "	136,5	193,9	147,8	136,5
Ársmeðaltal	129,2	183,5	139,9	129,2
<u>1973</u>				
1. ársfj.	136,5	193,9	147,8	136,5
2. "	152,8	217,2	165,6	152,9
3. "	160,8	228,5	174,2	160,8
4. "	172,1	244,5	186,4	172,0
Ársmeðaltal	155,5	221,0	168,5	155,5
<u>1974</u>				
1. ársfj.	184,1	261,6	199,5	184,1
2. "	230,1	327,0	249,3	230,1
3. "	230,1	327,0	249,3	230,1
4. "	246,4	363,3	267,0	246,4
Ársmeðaltal	222,7	319,8	241,3	222,7
<u>1975</u>				
1. ársfj.	251,3	370,5	272,2	251,3
2. "	273,9	455,4	296,7	273,9
3. "	304,0	506,0	329,4	304,0
4. "	304,0	506,0	329,4	304,0
Ársmeðaltal	283,3	459,5	306,9	283,3

Tafla 5.3

Ársfjórðungs- og ársmeðaltöl fyrir vísitölur kaupmáttar nokkurra lífeyristryggingabóta almannatrygginga 1964 - 1975.

M. v. vísitölu framfærslukostnaðar.

1971 = 100.

	Elli-/örorku- lífeyrir	Elli-/örorku- lífeyrir að viðbætttri tekjutrygg.	Barna- líf- eyrir	Mæðra- laun m.v. 3 börn o. fl.
1964	80,8		76,9	82,9
1965	83,5		77,5	83,5
1966	87,4		81,0	87,4
1967	89,5		83,0	89,5
1968	84,6		78,5	84,6
1969	81,4		75,5	81,4
1970	83,2		77,2	83,2
1971	100,0	100,0	100,0	100,0
<u>1972</u>				
1. ársfj.	117,7	167,3	127,5	117,7
2. "	109,6	155,9	118,8	109,6
3. "	120,5	171,1	130,5	120,5
4. "	119,8	170,2	129,8	119,8
Ársmeðaltal	117,1	166,4	126,8	117,1
<u>1973</u>				
1. ársfj.	112,3	159,5	121,5	112,3
2. "	116,4	165,4	126,1	116,4
3. "	116,8	165,9	126,5	116,8
4. "	115,6	164,2	125,2	115,5
Ársmeðaltal	115,4	164,0	125,0	115,4
<u>1974</u>				
1. ársfj.	111,8	158,9	121,2	111,8
2. "	124,6	177,0	135,0	124,6
3. "	116,3	165,3	126,0	116,3
4. "	110,7	163,3	120,0	110,7
Ársmeðaltal	115,5	165,9	125,2	115,5
<u>1975</u>				
1. ársfj.	100,4	148,1	108,8	100,4
2. "	98,0	162,9	106,1	98,0
3. "	101,1	168,3	109,5	101,1
4. "	95,3	158,6	103,3	95,3
Ársmeðaltal	98,6	159,9	106,8	98,6

Ársfjórðungs- og ársmeðaltöl fyrir vísitölur kaupmáttar nokkurra lífeyrstrygginga-
bóta almannatrygginga 1964 - 1975.

Tafla 5.4

M. v. vísitölu vöru og þjónustu.

1971 = 100.

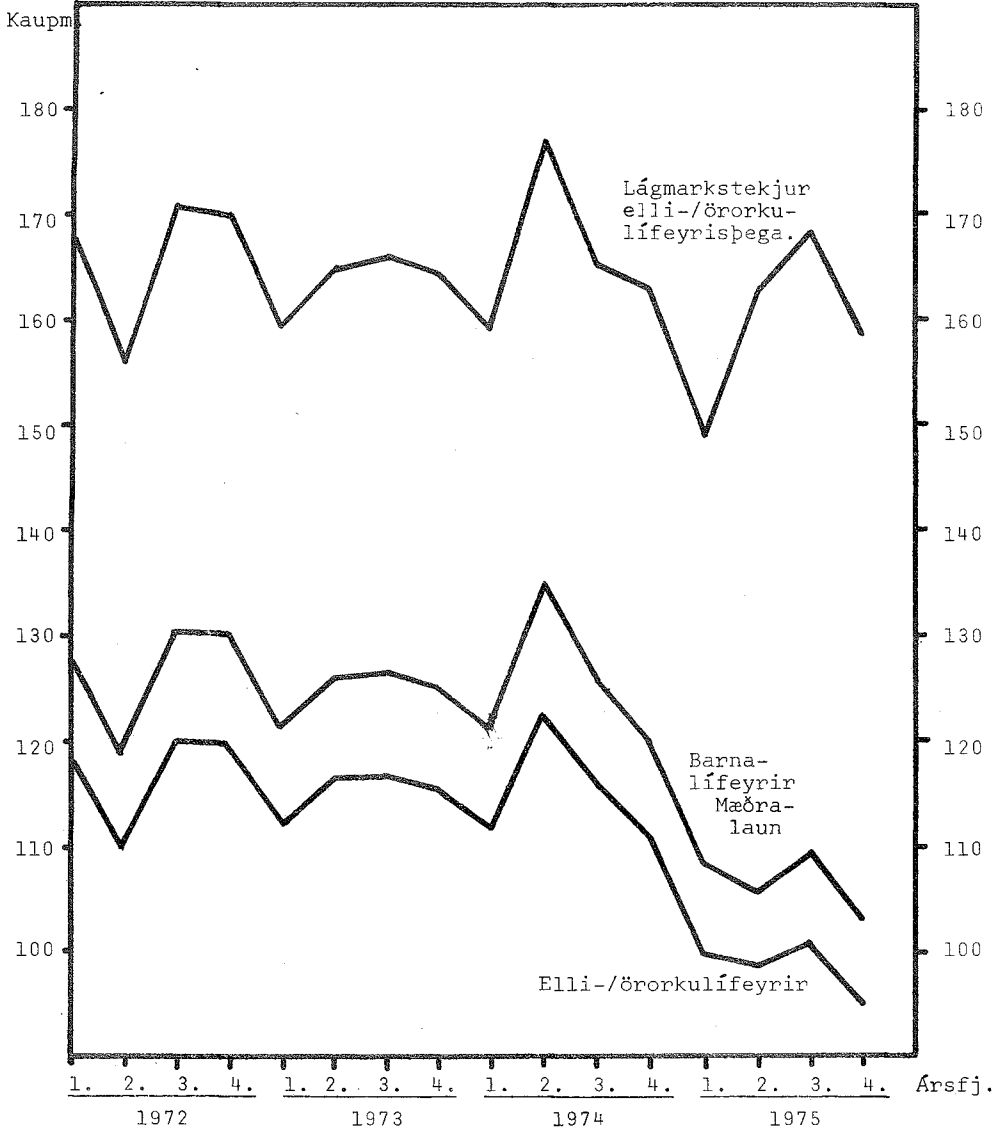
	Elld-/örorku- lífeyrir	Elld-/örorku- lífeyrir að viðbætti tekjutrygg.	Barna- líf- eyrir	Mæðra- laun m.v. 3 börn o. fl.
1964	85,8		81,6	88,1
1965	88,7		82,3	88,7
1966	90,9		84,3	90,9
1967	93,1		86,4	93,1
1968	88,0		81,6	88,0
1969	82,9		76,9	82,9
1970	83,9		77,9	83,9
1971	100,0	100,0	100,0	100,0
<u>1972</u>				
1. ársfj.	113,5	161,4	123,0	113,5
2. "	106,1	150,9	115,0	106,1
3. "	116,6	165,6	126,2	116,6
4. "	115,1	163,5	124,6	115,1
Ársmeðaltal	112,9	160,4	122,3	112,9
<u>1973</u>				
1. ársfj.	106,7	151,6	115,6	106,7
2. "	109,1	155,1	118,3	109,2
3. "	110,0	156,3	119,2	110,0
4. "	109,8	156,0	119,0	109,8
Ársmeðaltal	109,0	154,9	118,1	109,0
<u>1974</u>				
1. ársfj.	105,6	150,0	114,4	105,6
2. "	118,1	167,8	127,9	118,1
3. "	111,9	159,0	121,2	111,9
4. "	104,1	153,6	112,9	104,1
Ársmeðaltal	109,8	157,7	119,0	109,8
<u>1975</u>				
1. ársfj.	95,7	141,1	103,7	95,7
2. "	93,2	154,9	100,9	93,2
3. "	94,8	157,8	102,7	94,8
4. "	88,9	148,0	96,3	88,9
Ársmeðaltal	93,0	150,7	100,7	93,0

Ársfjórðungsmeðaltöl fyrir vísitölur kaupmáttar nokkurra lífeyristryggingabóta almennatrygginga 1972 - 1975.

M. v. vísitölu framfærslukostnaðar

1971 = 100

Línurit 5.1

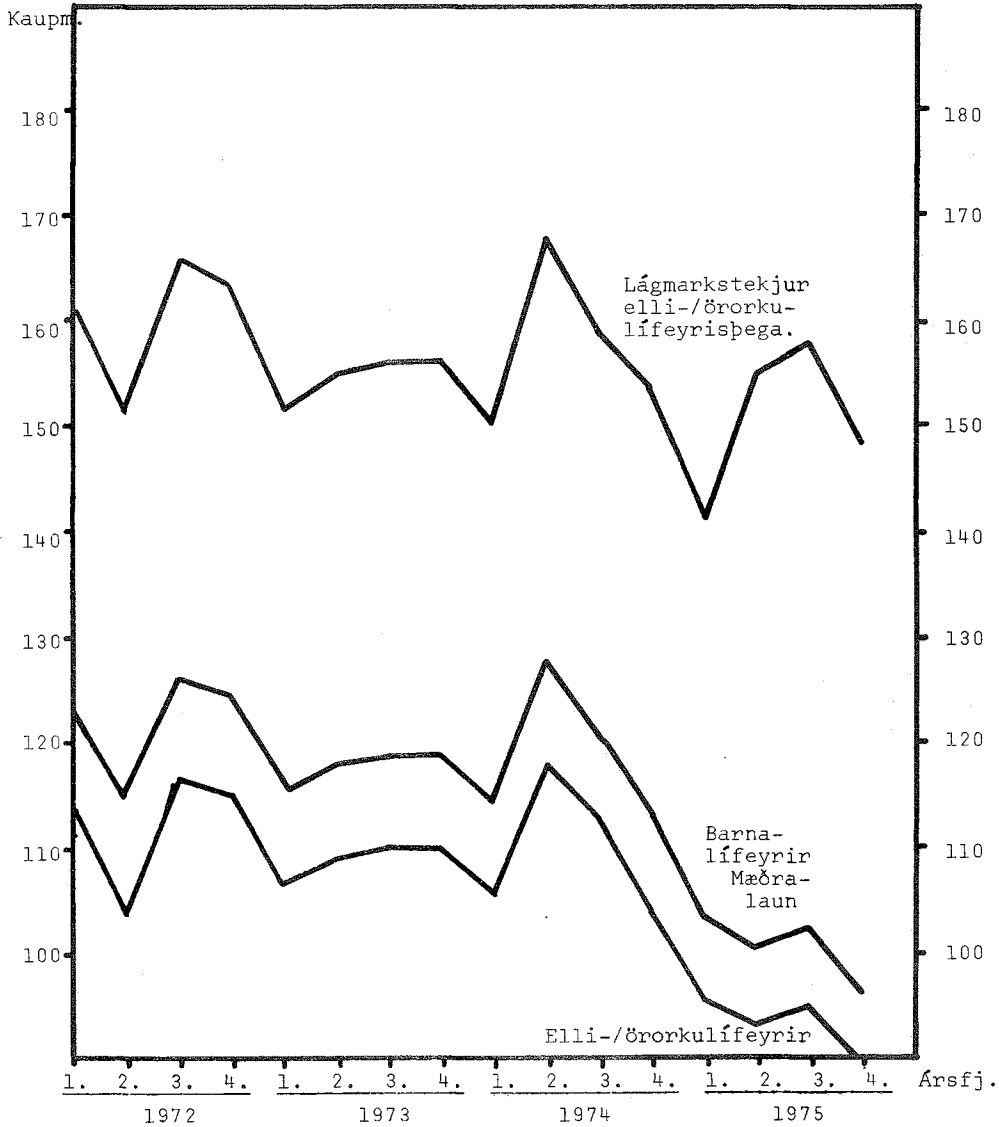

Ársfjórðungsmeðaltöl fyrir vísitölur kaup-
máttar nokkurra lífeyristryggingabóta al-
mannatrygginga 1972 - 1975.

M. v. vísitölu vöru og þjónustu

1971 = 100

Línurit 5.2

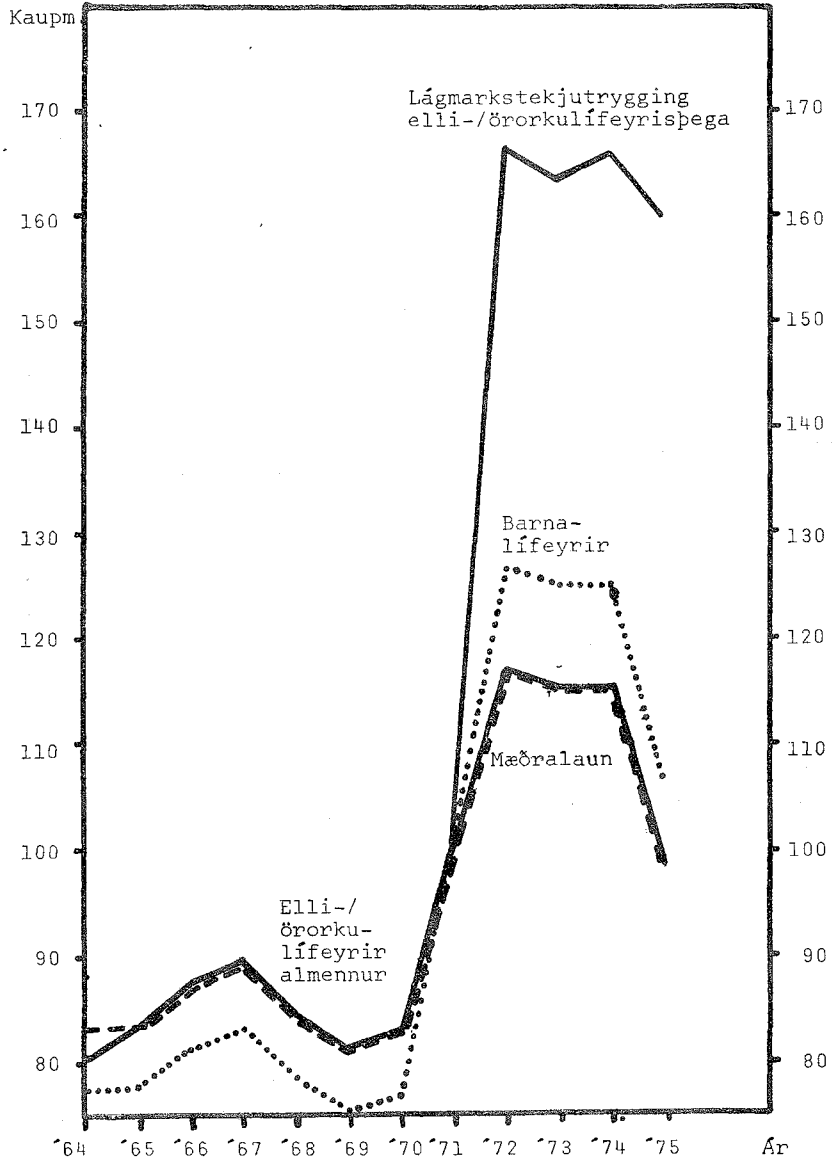

Kaupmáttur nokkurra lífeyrstryggingabóta
almannatrygginga 1964 - 1975.

M. v. vísitölu framfærslukostn.

1971 = 100

Línurit 5.3

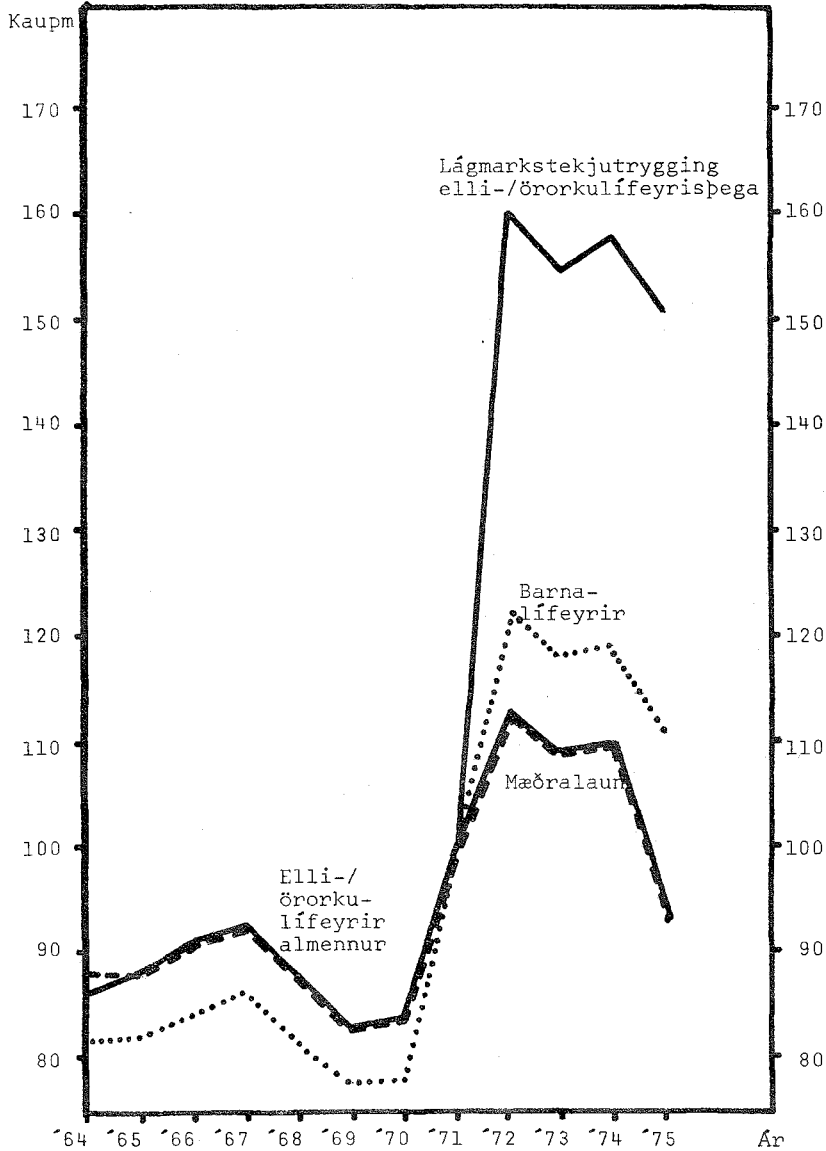

Kaupmáttur nokkurra lífeyristryggingabóta
 almannatrygginga 1964 - 1975.

M. v. vísitölu vöru og þjónustu.

1971 = 100

Línurit 5.4

Kjarasamningar 28. febrúar 1976.

Alþýðusamband Íslands annarsveggar og Vinnuveitendasamband Íslands, Vinnuálagasamband samvinnufélaganna og Reykjavíkurborg hinsveggar gerðu með sér samning 28. febrúar 1976, sem gildir frá 1. mars 1976 til 1. maí 1977.

Helstu atriði sanningsins eru:

1.1 Mánaðarlaun, sem eru lægri en 54.000 hækka um 1.500 kr. Mánaðarlaun á bilinu kr. 54.000 til kr. 57.000 hækka um helming þess, sem á vantar að þau nái kr. 57.000.

1.2 Samkvæmt tillögu sáttanefndar var ákveðið að sérkröfur einstakra félaga og landssambanda yrðu teknar til greina að því marki, sem jafngilti allt að 1% kauptaxtahækkun fyrir viðkomandi landssamband eða félag. Kauphækkanir, sem þannig hafa verið ákveðnar í sérsamningum einstakra félaga og landsambanda miðast við síðast gildandi kauptaxta án þeirra breytinga, sem leiða af 1.1 hér að framan.

1.3 Öll laun að meðtalinni hækkun samkvæmt 1.1 og 1.2 skulu hækka um 6% 1. mars 1976.

2. Hinn 1. júlí 1976 hækka öll laun um 6%, 1. október 1976 um 6% og 1. febrúar 1977 um 5%.

3. Ef vísitala framfærslukostnaðar verður hærri en 557 stig 1. júní 1976, skulu laun hækka frá 1. júlí 1976 í hlutfalli við hækkun vísitölunnar umfram þetta mark. Ef vísitala framfærslukostnaðar verður hærri en 586 stig 1. október 1976 og minnst 5,2% hærri en vísitalan 1. júní 1976, skulu laun hækka frá 1. nóvember 1976 í hlutfalli við hækkun vísitölunnar umfram 586 stig eða umfram þá vísitölu, er reiknuð var út 1. júní 1976 að viðbætti 5,2% hækkun, hvort sem herra er. Ef vísitala framfærslukostnaðar verður hærri en 612 stig 1. febr. 1977 og minnst 4,4% hærri en vísitalan 1. október 1976, skulu laun hækka frá 1. mars 1977 í hlutfalli við hækkun vísitölunnar umfram 612 stig eða umfram þá vísitölu, er reiknuð var út 1. október 1976 að viðbætti 4,4% hækkun, hvort sem herra er.

Við útreikning umframhækkunar skal miða við framfærsluvísitölu, að frádreginni þeirri hækkun hennar, er leitt hefur af hækkun á vinnulið verðlagsgrundvallar búvöru eftir 1. febr. 1976, vegna launahækkana á almennum vinnumarkaði. Einnig skal

draga frá þá hækkun hennar, er kann að hafa orðið vegna hækkunar á útsöluverði áfengis og tóbaks. Kauplagnesnefnd framkvæmir þessa útreikninga og tilkynnir hækkun frá 1. júlí 1976, 1. nóvember 1976 og 1. mars 1977, ef til hennar kemur.

4.1 Í hverju vinnuslysa- eða atvinnusjúkdómatilfelli skal launþegi halda launum fyrir dagvinnu í allt að 4 vikur samkvæmt þeim taxta, sem hann er á, þegar slys eða sjúkdóm ber að, enda gangi dagpeningar frá Tryggingastofnun ríkisins og/ eða sjúkrasamlögum vegna þessara daga til vinnuveitenda.

4.2 Tryggingarfjárhæðir hækka mjög verulega og skulu endurskoðaðar um hver áramót samkvæmt ákveðnum reglum.

4.3 Í sjúkrasjóð þeirra félaga, þar sem nú er greitt af dagvinnukaupi, skal framvegis greitt af öllu kaupi.

4.4 Veikist launþegi hér innanlands í orlofi það alvarlega, að hann geti ekki notið orlofsins, og veikindin standa lengur en þrjá sólarhringa samfelld, á launþegi rétt á uppbótar-orlofi jafn langan tíma og veikindin sannanlega vöruðu.

4.5 Atvinnurekendur munu greiða 0,25% af öllu kaupi í orlofsheimilaskjóð verkalýðsfélaganna.

5.1 Aðilar gerðu með sér sérstakt samkomulag um endurskipulagningu lífeyriskerfisins. Markmið þessarar endurskipulagningar skal vera:

- a) Að samfelld lífeyriskerfi taki helst til allra landsmanna.
- b) Að lífeyrissjóðir og almannatryggingar tryggi öllum lífeyrisþegum viðunandi lífeyri, er fylgi þróun kaupgjalds á hverjum tíma.
- c) Að auka jöfnuð og öryggi meðal landsmanna, sem lífeyris eiga að njóta.
- d) Að lífeyrisaldur geti innan vissra marka verið breytilegur eftir vali hvers og eins lífeyrisþega, en án þess að það hafi áhrif á útgjöld kerfisins þ.e.a.s. lífeyrir verði því lægri, sem taka hans hefst fyrr.
- e) Að reynt verði að finna réttlátan grundvöll fyrir skiptingu áunninna lífeyrisréttinda milli hjóna.

5.2 Til þess að vinna að nýskipan lífeyrismálanna tilnefna aðilar 6 menn. Þannig skal unnið að málum, að nauðsynlegar lagabreytingar nái fram að ganga á Alþingi vorið 1977. Nýskipan lífeyriskerfisins taki síðan gildi 1. janúar 1978.

5.3 Þar til sú nýskipan, sem minnst er á her að framan hefur tekið gildi skal lífeyrisþegum, er rétt eiga samkvæmt lögum

nr. 63/1971 greidd sérstök uppbót umfram það, sem nefnd lög kveða á um, árin 1976 og 1977. Umsjónarnefnd eftirlauna reiknar uppbótina, en útgjöldin skulu borin af hlutaðeigandi lífeyrissjóðum eftir sérstökum reglum.

6. Ríkisstjórnin gaf 27. febrúar út yfirlýsingar um:

- a) Að hún muni beita sér fyrir breytingum á reglugerðum lífeyrissjóðanna, vegna sérstakrar uppbótar til lífeyrisþega úr lífeyrissjóðunum 1976 og 1977.
- b) Að hún muni beita sér fyrir lagasetningu um að réttur til atvinnuleysisbóta haldist óskertur þótt bótaþegi saki námskeið á vegum verkalýðssamtaka eða almenn námskeið, sem miða að aukinni starfshæfni hans, enda standi þau skemur en einn mánuð.
- c) Að greiddir verði vextir af innistæðum orlofsþega hjá Pósti og síma.
- d) Að ríkisstjórnin muni beita sér fyrir því að afsala sér óinnleystum orlofsmerkjum, sem væntanlega falla þá til orlofsstarfsemi ASÍ.

7. Félagsmálaráðherra staðfesti 26. febrúar 1976 m. a. eftirfarandi atriði:

- a) Að staðið yrði við yfirlýsingu fyrrverandi ríkisstjórnar um húsnæðismál frá 26. febrúar 1974.
- b) Að skerðing lána úr Byggingarsjóði á árinu 1976 til sjóðfélaga þeirra lífeyrissjóða, sem kaupa ekki skulda-bréf ríkisins fyrir 30% af ráðstöfunarfé sínu, hefði ekki verið rædd við félagsmálaráðuneytið og kæmi ekki til greina.

Kauptaxtahækkun sú, sem nefnd er hér að framan undir lið 1.1 og 1.3 þýðir, að lægstu almennu kauptaxtar verkalýðsfélaganna hækka um 9,2% 1. mars 1976. Kauptaxtar þeirra launþega, sem ekki fá láglaunauppbót, né heldur hækkun vegna taxtartilfærslna, aldurshækkana eða á annan hátt vegna samþykktu á sérkröfum landssambands eða stéttarfélags hækka hinsvegar um 6% 1. mars 1976.

Lauslegt mat bendir til þess, að samanvegið sé hér um að ræða 10,2% hækkun á tímakaup-taxta hjá verkakonum, 9,5% hækkun tímakaup-taxta hjá verkamönnum, 7,5% kauptaxtahækkun hjá verslunarfólki og 7,5% tímakaup-taxtahækkun hjá iðnaðar-mönnum 1. mars 1976. Samanvegið fyrir þessa starfshópa má áætla að hér sé um 8,6% kauptaxtahækkun að ræða frá 1. mars 1976.

Verkföll og verkbönn.

Árið 1975 bar merki versnandi líf skjara, samningar voru gerðir til skamms tíma, kjarabætur fengust einkum til handa lágláunafólki, verkföll voru tíð bæði lögleg og ólögleg þótt engin stóratök hafi átt sér stað.

Í september 1975 beindi Alþýðusamband Íslands því til allra sambandsfélaga sinna að þau segðu upp gildandi kjarasamningum fyrir 1. des., þannig að þeir rynnu úr gildi á áramótum. Fyrsti samningafundur var haldinn 6. desember. Samningaviðræður stóðu síðan sleitulítið en samkomulag náðist ekki og kom því til verkfalla.

Sjómenn á bátafлотanum hófu verkfall 14. febrúar og stóð það til 2. mars. Samkomulagið var samþykkt á Akureyri, Grindavík, Þorlákshöfn, Eyrarbakka, Vestmannaeyjum og Skagaströnd. Á Vestfjörðum var ekki boðað verkfall enda samningur þar í gildi. Ný ákvæði um skiptaprósentuna o. fl. voru tekin inn í samninginn en atkvæðagreiðsla hefur ekki enn farið fram þegar þetta er skrifað (um mánaðamót mars-apr.). Á Austfjörðum var verkföllum frestað 2. mars en samningaviðræður héldu áfram um ýmis atriði, verkfall hófst svo aftur 17. mars á nokkrum stöðum á Austfjörðum en var enn frestað 22. mars, undanþága var gefin hvað loðnubáta snerti. Nú mun atkvæðagreiðsla standa yfir. Samningarnir voru því samþykktir á þeim stöðum sem upp eru taldir hér að framan, á Vestfjörðum og Austfjörðum hafa ekki fengist úrslit ennþá en annars staðar voru samningarnir felldir en verkfalli samt aflýst en kaupgreiðslur eru þó í samræmi við samninginn sem felldur var. Verkfall á bátafлотanum kom mest niður á loðnuflotanum, minni skuttogararnir sem heyra undir bátakjarasamninga voru flestir á veiðum allt tímabilið.

Allsherjarverkfall Alþýðusambands Íslands skall á 17. febrúar, flest félög hófu verkfall þann dag en nokkur þættust í hópinn næstu daga, þegar á leið má segja að verkfallið hafi verið algjört, aðeins nokkur fámenn félög úti á landi tóku ekki þátt í því. Örfá félög höfðu boðað vinnustöðvun um það leyti er það leystist, en starfsstúlknafélagið Sókn frestaði verkföllum. Talið er að þetta verkfall sé það víðtækasta sem um getur hér á landi. Samningar tókust 28. febrúar og voru þeir allsstaðar samþykktir nema hvað verkakonur á Akranesi felldu samningana og stóð verkfall þeirra til 16. mars.

Verkföll og verkbönn árin 1960 - 1976.

Tafla 7.1	Fjöldi vinnu- stöðv- ana	Dagar með vinnu- stöðv.	Fjöldi þátttak- enda	Vinnustöðvunardagar			
				Land- fólk í ASÍ	Far og fiskims. sjómenn	Aðrir	Samtals
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1960	3	14	125	580	100		680
1961	70	214	16357	249188	28289	960	278437
1962	24	171	3029	19140	80490	352	99982
1963	66	153	21262	205959	114	700	206773
1964	4	32	1207	10441			10441
1965	66	147	15727	31959	51970	540	84469
1966	23	13	1866	5254			5254
1967	60	87	9371	14076	2475	1620	18171
1968	67	60	20083	221939			221939
1969	137	86	33826	100332	46540	2969	149842
1970	65	48	15705	296596	7147		303743
1971	7	79	1790	6120	26139	180	32439
1972	5	56	1100	7225	4946		12171
1973	5	90	729	4714	9678		14392
1974	94	63	30948	89745	3917		93662
1975	122	86	20843	21907	41369	596	63872
jan.-mars 1976	121	17	35044	262669	46871		309540

Liðir 4 og 5 sýna tapaða vinnudaga, hjá landfólki eru aðeins skráðir virkir dagar en hjá sjómönnum eru á þrem fyrstu mánuðum ársins 1976 taldir 6 dagar í viku, þar sem gera má ráð fyrir miklu úthaldi á þessum tíma yfir háloðnuvertíðina.

Tapaðir vinnudagar vegna verkfalla
og atvinnuleysis árin 1960 - 1976.

Tafla 7.2	Verk- falls- dagar	Þar af atvl. dagar	Tapaðir vinnudagar		
			vegna vinnust.	vegna atvl.	Samtals
	1.	2.	3.	4.	5.
1960	680	1	679	19284	19963
1961	278437	835	277602	20228	297830
1962	99982	200	99782	13173	112955
1963	206773	207	206566	9970	216536
1964	10441	21	10420	14925	25345
1965	84469	338	84131	35319	119450
1966	5254	21	5233	37088	42321
1967	18171	127	18044	73113	91157
1968	221939	4883	217056	257516	474572
1969	149842	7492	142350	572412	714762
1970	303743	5771	297972	267662	565634
1971	32439	357	32082	147654	179736
1972	12171	110	12061	104568	116629
1973	14392	130	14262	59622	73884
1974	93662	843	92819	65000	157819
1975	63872	× 958	62531	117686	180217
jan.-mars 1976	309540	4643	304897	50319	355216

× Áætlaðar tölur.

Tafla 7.2 sýnir fjölda tapaðra vinnudaga, vegna verkfalla og atvinnuleysis árin 1960 - 1975. Þess ber að geta að hér kemur einungis fram vinnutap þeirra, sem taka þátt í verkföllum, en ekki annarra sem það bitnar á, nema það leiði til atvinnuleysis og komi þá fram í þeim dálki. Hér er því fremur um að ræða talningu á töpuðum kaupgreiðsludögum, en vinnutapi þjóffélagsins. Þó er á þessu sú undantekning, að ef einhver hluti áhafnar skipa fer í verkfall telst öll áhöfnin vera í verkfalli.

Varðandi lið 4 í töflu 7.2 um tapaða vinnudaga vegna atvinnuleysis, vísast til kafla um atvinnuleysi í 24 fréttabréfi hvað snertir árin 1960 - 1974 en eftir það til skráningar á verkfallsdögum á vegum félagsmálaráðuneytisins.

Hlutfallslegt atvinnutap vegna vinnustöðvana
og atvinnuleysis árin 1960 - 1976.

Tafla 7.3	Mann-	Vinnu-	Tapaðir vinnudagar vegna		
	afli	dagar	vinnust. atvl.	svamtals	
			%	%	%
	1.	2.	3.	4.	5.
1960	67.774	20.467.748	0,0	0,1	0,1
1961	68.604	20.718.408	1,3	0,1	1,4
1962	69.902	21.110.404	0,5	0,1	0,5
1963	71.204	21.503.608	1,0	0,0	1,0
1964	72.577	21.918.254	0,0	0,1	0,1
1965	74.088	22.374.576	0,4	0,2	0,5
1966	75.599	22.830.898	0,0	0,2	0,2
1967	77.075	23.276.650	0,1	0,3	0,4
1968	78.700	23.767.400	0,9	1,1	2,0
1969	79.500	24.009.000	0,6	2,4	3,0
1970	82.272	24.846.144	1,2	1,1	2,3
1971	85.564	25.840.328	0,1	0,6	0,7
1972	87.339	21.895.887	0,1	0,4	0,5
1973	90.530	22.695.871	0,1	0,2	0,3
1974	93.000	23.315.100	0,4	0,3	0,7
1975	* 95.900	24.042.213	0,3	0,5	0,7
1976	* 98.800	24.769.160	1,2	0,2	1,4

* Áætlaðar tölur.

Tafla 7.3 sýnir samanburð á fjölda tapaðra vinnudaga og heildarfjölda mögulegra vinnudaga alls vinnuafis í landinu. Vinnudagarnir (liður 2 í töflu 7.3) hafa verið fundnir út með því að margfalda mannaflann með 302 (365.237 dagar á árinu + 52.177 sunnudagar og + 11.052 aðrir frídagar = 302.008). Nú er 5 daga vinnuvika ríkjandi, og breytist því margfeldið í 250,7 frá og með árinu 1972 (365.237 dagar á árinu + 104.354 laugardagar og sunnudagar + 10.193 aðrir frídagar = 250.690). Bent skal sérstaklega á þetta atriði í samanburði á milli ára.